

**Vejledning om fælles
kompetencebeskrivelser,
arbejdsmarkedsuddannelser
og enkeltfag i fælles
kompetencebeskrivelser**

Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie nr. 23 -2004

Arbejdsmarkedsuddannelser

**Vejledning om fælles
kompetencebeskrivelser,
arbejdsmarkedsuddannelser
og enkeltfag i fælles
kompetencebeskrivelser**

Vejledning om fælles kompetencebeskrivelser, arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser

Publikationen indgår i Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie som nr. 23 - 2004

© Undervisningsministeriet, oktober 2004

Forfattere: Kontor for arbejdsmarkedsuddannelser
Redaktion: Kontor for arbejdsmarkedsuddannelser
Serieredaktion: Werner Hedegaard

Grafisk tilrettelæggelse: art/Grafik, København

Fotos: Torben Petersen og Photo Alto

Omslag: art/Grafik, København

1. udgave, 1. oplag, oktober 2004: 2500 stk.

ISBN 87-603-2420-1

ISBN (WWW) 87-603-2422-8

ISSN 1399-2260

Uddannelsesstyrelsens håndbogsserie (Online) 1399-7394

Internetadresse: pub.uvm.dk/2004/kompetencebeskrivelser

Udgivet af Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen,
Område for arbejdsmarkedsuddannelser

Bestilles (UVM 13-004) hos:
Undervisningsministeriets forlag
Strandgade 100 D
1401 København K
Fax nr. 3392 5219
E-mail: forlag@uvm.dk
Der beregnes et ekspeditionsgebyr

Repro: Tryk Team Svendborg A/S

Trykt på svanemærket papir med vegetabiliske trykfarver
Trykt af Tryk Team Svendborg A/S, som har licens til brug af Svanemærket

Printed in Denmark 2004

Forord

AMU-reformen, som trådte i kraft 1. januar 2004, sigter på at skabe mere fleksible arbejdsmarkedsuddannelser, som - i et samspil med udvalgte enkeltfag - kan imødekomme virksomheders og medarbejderes behov for målrettet praksisnær kompetenceudvikling, både på kort og på langt sigt.

Det nye AMU-koncept flytter fokus fra enkeltuddannelser til kompetenceudvikling inden for bredere jobområder på arbejdsmarkedet. De fælles kompetencebeskrivelser giver overblik over relevante uddannelsesmuligheder inden for de enkelte jobområder og kan dermed være et omdrejningspunkt for dialog mellem virksomhed og uddannelsesinstitution om planlægningen af konkrete uddannelsesforløb.

Samlet udgør det nye AMU-koncept en ramme, der skal udfyldes af efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner ud fra de hensyn, der gælder for hvert enkelt uddannelsesområde, og ud fra de uddannelsesbehov, som virksomheder og medarbejdere har.

I denne vejledning gives en samlet introduktion til uddannelsestænkningen bag det nye AMU-koncept og til rammerne for tilrettelæggelse og udbud af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i de fælles kompetencebeskrivelser. Ved at udgive vejledningen som håndbog har ministeriet fortsat traditionen med udgivelse af "Den lille sorte" i forbindelse med revisioner og nyudviklinger af AMU's mål og rammesystem. Vejledningen kan samtidig findes på Undervisningsministeriets hjemmeside, og det er på hjemmesiden under punktet "love og regler", at vejledningen vil blive opdateret, når der er behov herfor.

Det er mit håb, at håndbogen vil blive et nyttigt værktøj til alle, der arbejder med at udvikle, planlægge og afholde arbejdsmarkedsuddannelser - det vil især sige efteruddannelsesudvalgene og uddannelsesinstitutionernes ledelser og lærere.

Villy Hovard Pedersen
Uddannelsesdirektør for AMU-området

Indhold

- 1. Indledning 9**
 - 1. Jobområder med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer 11
 - 2. Arbejdsmarkedsuddannelser 12
 - 3. Enkeltfag fra grundlæggende erhvervsrettede uddannelser 12
 - 4. Fælles kvalitetssikringsredskaber 13
 - 5. Fælles kompetencebeskrivelser set fra medarbejdernes og virksomhedernes side 13
 - 6. Fælles kompetencebeskrivelser og uddannelsesinstitutionernes rolle ved gennemførelsen af arbejdsmarkedsuddannelser 14
 - 7. Fælles kompetencebeskrivelser som udtryk for efteruddannelsesudvalgenes valg af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse for AMU's udviklingsmålgruppe 16
 - 8. 2004.efteruddannelse.dk 17
 - 9. Efteruddannelsesudvalgenes opgaver i forhold til 2004.efteruddannelse.dk 18
 - 10. Undervisningsministeriets opgaver i forhold til 2004.efteruddannelse.dk 18
 - 11. Uddannelsesinstitutionernes opgaver i forhold til 2004.efteruddannelse.dk 19
 - 12. Henvisninger 19

- 2. Arbejdsmarkedsuddannelse 21**
 - 1. Beskrivelsen af en arbejdsmarkedsuddannelse 21
 - 2. Formkrav til handlingsorienterede målformuleringer 24
 - 3. Henvisninger 25

- 3. Bedømmelse og prøver i arbejdsmarkedsuddannelserne 26**
 - 1. Rollefordelingen ved bedømmelse 26
 - 2. Bedømmelse og fleksible afholdelsesformer 26
 - 3. Prøver 28
 - 4. Karakterer 28
 - 5. Kvalitetsstyring og effektmåling 28
 - 6. Enkeltfag 28
 - 7. Henvisninger 28

- 4. Enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser 29**
 - 1. Tilknytning af et enkeltfag til en fælles kompetencebeskrivelse 29
 - 2. Bedømmelse af enkeltfag 30
 - 3. Lærerkvalifikationer til enkeltfag 30
 - 4. Afholdelsesformer 30
 - 5. Bestemmelser vedrørende udbud af enkeltfag 31
 - 6. Indberetning til VIDAR 31
 - 7. Kvalitetssikring 31
 - 8. Henvisninger 31

5. **Flygtninge og indvandrere i arbejdsmarkedsuddannelserne** 32
 1. Arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere 32
 2. Særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere 33
 3. Henvisninger 33

6. **Fælleskataloget** 35
 1. Generelle tværgående arbejdsmarkedsuddannelser 35
 2. Henvisninger 35

7. **Fælles kompetencebeskrivelser** 36
 1. Titel 36
 2. Beskrivelse af et jobområde på arbejdsmarkedet 36
 3. Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer 38
 4. Beskrivelse af en tilhørende arbejdsmarkedsrelevant kompetence 39
 5. Oversigt over de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er knyttet til den fælles kompetencebeskrivelse 39
 6. Målgruppens størrelse 40
 7. Samspillet mellem enkeltfag og arbejdsmarkedsuddannelser 40
 8. Henvisninger 40

8. **Individuel kompetenceafklaring (IKA)** 41
 1. Godkendelse til udbud af individuel kompetenceafklaring 41
 2. Udlægning af godkendelse til at gennemføre individuel kompetenceafklaring 43
 3. Et fælles koncept til individuel kompetencevurdering 43
 4. Henvisninger 43

9. **Kvalitetssikring** 44
 1. Fælles definition af god kvalitet i arbejdsmarkedsuddannelserne 44
 2. Systematisk arbejde med kvalitet: Kvalitetscirklen som model 44
 3. Gennemførelse af kvalitetssikring og kvalitetsudvikling 45
 4. Opgaver og roller i anvendelsen af arbejdsmarkedsuddannelsernes fælles kvalitetssikrings redskaber 45
 5. Henvisninger 47

10. **Lærerkvalifikationer og læreruddannelse** 49
 1. Lærernes faglige kvalifikationer 49
 2. Lærernes voksenpædagogisk kvalifikationer 49
 3. Lærernes kvalifikationer i forhold til de tværgående områder som informationsteknologi, individuel kompetenceafklaring, arbejdsmiljø m.v. 50
 4. Lærernes deltagelse i udviklingsprojekter 50
 5. Henvisninger 50

11. **Merit** 51
 1. Merit for arbejdsmarkedsuddannelse i erhvervsuddannelserne 51
 2. Merit for arbejdsmarkedsuddannelse i de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser 51
 3. Merit for arbejdsmarkedsuddannelse i uddannelsen til faglært landmand 51
 4. Meritbilag i 2004.efteruddannelse.dk 51
 5. Henvisninger 52

- 12. Optag og visitation 53**
 - 1. Henvisninger 55

- 13. Praksisnær kompetenceudvikling 56**
 - 1. Et "noget for noget" - samarbejde 56
 - 2. Krav til virksomhederne og uddannelsesinstitutionerne 58
 - 3. Særlige opmærksomhedspunkter ved praksisnær kompetenceudvikling 59
 - 4. Henvisninger 59

- 14. Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse, efteruddannelsesudvalg og lokale uddannelsesudvalg 60**
 - 1. Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (REVE) 60
 - 2. Efteruddannelsesudvalg 60
 - 3. Lokale uddannelsesudvalg 62
 - 4. Henvisninger 63

- 15. Tilrettelæggelse og afholdelse af arbejdsmarkedsuddannelser 65**
 - 1. Tilstedeværelsesundervisning 65
 - 2. Heltidsundervisning i teorilokale/værksted 65
 - 3. Deltidsundervisning 65
 - 4. Opsplittet undervisning 65
 - 5. Aftenundervisning 66
 - 6. Weekend undervisning 66
 - 7. Åbent værksted 66
 - 8. Fjernundervisning 66
 - 9. Virksomhedsforlagt undervisning 66
 - 10. E-læring og it-støttet undervisning 67
 - 11. Gennemførelse 67
 - 12. Tilrettelæggelse og afholdelse af enkeltfag 67
 - 13. Henvisninger 67

- 16. Udbud og markedsføring 68**
 - 1. Godkendelse til udbud 68
 - 2. Udlagt undervisning 70
 - 3. Markedsføring 70
 - 4. Udbudspolitik og udlicitering 70
 - 5. Henvisninger 71

- 17. Uddannelsesbevis for arbejdsmarkedsuddannelser 72**
 - 1. Forudsætninger for uddannelsesinstitutionens udstedelse af uddannelsesbevis 72
 - 2. Bevistekster 72
 - 3. Certifikater 72
 - 4. Enkeltfag 74
 - 5. Henvisninger 74

- 18. Varighed 75**
 - 1. Henvisninger 77

- 19. VIDAR 78**
 - 1. Henvisninger 78

1. Indledning

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., som trådte i kraft 1. januar 2004, omlagde den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelsesindsats. Sammen med ændringerne i institutionsstrukturen og økonomistyringen af voksen- og efteruddannelserne, der blev implementeret i løbet af 2002 og 2003, betød Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. en helt ny måde at tænke arbejdsmarkedsuddannelser på og herunder en ny måde at skabe sammenhæng mellem arbejdsmarkedsuddannelserne og de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

I denne vejledning gives en samlet introduktion til de fælles kompetencebeskrivelser (FKB) samt rammerne for udbud og tilrettelæggelse af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i de fælles kompetencebeskrivelser.

Vejledningen er bygget op i to dele

- En introduktion til de fælles kompetencebeskrivelser og det elektroniske sagsbehandlingssystem "2004.efteruddannelse.dk"
- En række alfabetisk ordnede opslag, der hver især beskriver et afgrænset emne vedrørende udvikling af fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser samt rammerne for tilrettelæggelse og udbud af de uddannelser, der er knyttet til de fælles kompetencebeskrivelser.

Vejledningen er tænkt som en opslagsbog til ledelser og lærere på uddannelsesinstitutionerne samt til efteruddannelsesudvalgene. På grund af opbygningen med alfabetisk ordnede opslag, der skal kunne læses hver for sig, kan der forekomme gentagelser fra opslag til opslag.

Fælles kompetencebeskrivelser indføres med Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. (Lov nr. 446 af 10. juni 2003).

Fælles kompetencebeskrivelser er et beskrivelsessystem, der beskriver den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse, således som den er reguleret i love og bekendtgørelser.

Fælles kompetencebeskrivelser er som beskrivelsessystem en ramme, som skal udfyldes af efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner ud fra de hensyn, der gælder inden for de respektive uddannelsesområder.

Fælles kompetencebeskrivelser beskriver uddannelser for AMU-udviklingsmålgruppen, som er ufaglærte og faglærte.

Fælles kompetencebeskrivelser som beskrivelsessystem skal kunne opfylde følgende funktioner

- Afgrænse og beskrive de områder i AMU-udviklingsmålgruppens arbejdsmarked, hvortil der kan udvikles erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse
- Afgrænse og beskrive indholdet i en arbejdsmarkedsuddannelse og /eller prioritere et enkeltfag fra den erhvervsrettede grunduddannelse

- Danne grundlag for godkendelse af uddannelsesinstitutioner til udbud
- Danne grundlag for uddannelsesinstitutionernes udbud af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse
- Danne grundlag for uddannelsesinstitutionernes sammensætning af uddannelser, tilrettelæggelse af undervisning og bedømmelse af deltagernes målopfyldelse.

Fælles kompetencebeskrivelser er en ændring i forhold til det tidligere mål- og rammesystem for arbejdsmarkedsuddannelserne. Formålet med ændringerne har været at opnå

- Et mere fleksibelt og dynamisk tilbud af uddannelser, hvor uddannelsestilbudet hurtigt kan opfange udviklingen på arbejdsmarkedet
- Et beskrivelsessystem, der kan understøtte udviklingen af arbejdsmarkedsuddannelser, der går på tværs af den traditionelle fag- og brancheopdeling
- En større overskuelighed af det samlede erhvervsrettede voksenuddannelsestilbud med arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag
- Et bedre samspil mellem læringsmiljøer i uddannelsesinstitutionen og i virksomheden.

Ændringerne i beskrivelsessystemet betyder således, at den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse udvikles og beskrives på en anden måde end tidligere.

Overordnet set fortsætter rollefordelingen mellem efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner som tidligere bortset fra, at der er sket en deregulering af ansvaret for tilrettelæggelse af tilbudet om erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse fra det centrale til det decentrale niveau, det vil sige til uddannelsesinstitutionerne.

I loven er det forudsat, at arbejdsmarkedets parter gennem efteruddannelsesudvalgene skal udvikle og beskrive arbejdsmarkedsuddannelser inden for deres respektive områder. Man taler også om "det udviklingsansvarlige efteruddannelsesudvalg".

Uddannelsesinstitutionerne på deres side har ansvaret for, at der lokalt er det nødvendige tilbud af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse samt for undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse.

Som system består en fælles kompetencebeskrivelse af to hovedelementer: 1) jobområdet med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer og 2) arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der optages i den fælles kompetencebeskrivelse i tilknytning til jobområdet og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer.

Jobområder og arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er "nye begreber". De bliver forklaret nedenfor, og forklaringen uddybes i opslag, der redegør for, hvorledes jobområder og arbejdsmarkedsrelevante kompetencer udvikles og beskrives.

Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag er kendte betegnelser, som med den nye lov bliver brugt i en ny sammenhæng. For disse begreber gælder ligeledes,

at de introduceres i dette afsnit og uddybes i opslag, der nærmere beskriver indhold og anvendelse af begreberne.

Betegnelsen "fælles" kompetencebeskrivelser tager udgangspunkt i, at der beskrives kompetencer, til hvilke der kan knyttes såvel arbejdsmarkedsuddannelser som enkeltfag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

1. Jobområder med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Et jobområde er en beskrivelse af et område på AMU-udviklingsmålgruppens arbejdsmarked. Et jobområde kan være inden for en branche eller gå på tværs af flere brancher. Et jobområde kan omfatte flere job/arbejdsfunktioner og flere faggrupper.

Tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er en beskrivelse af kompetencer inden for et jobområde. I et jobområde kan der anvendes mange forskellige kompetencer. Inden for hvert jobområde udvælger og beskriver det udviklingsansvarlige efteruddannelsesudvalg de arbejdsmarkedsrelevante kompetencer, der kan udvikles og udbydes erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse i forhold til.

Et jobområde og en arbejdsmarkedsrelevant kompetence beskriver således en ramme inden for hvilken, et efteruddannelsesudvalg efterfølgende kan udvikle arbejdsmarkedsuddannelser og/eller tilknytte enkeltfag. Et jobområde og en arbejdsmarkedsrelevant kompetence er derimod ikke en beskrivelse af en uddannelse eller et uddannelsesforløb.

Efteruddannelsesudvalg beskriver et jobområde og de af udvalget prioriterede arbejdsmarkedsrelevante kompetencer herindenfor. I tilknytning til jobområdet og dets arbejdsmarkedsrelevante kompetencer optages arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en fælles kompetencebeskrivelse. Jobområde med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer og de optagne arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag er godkendt i en fælles kompetencebeskrivelse.

De fælles kompetencebeskrivers jobområde og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer forventes at være stabile i en årrække. Hvis der indenfor et jobområdes tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer opstår en ny job/arbejdsfunktion, som efteruddannelsesudvalget finder behov for at understøtte med erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, kan en allerede eksisterende arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser optages i den fælles kompetencebeskrivelse, eller udvalget kan beskrive en ny arbejdsmarkedsuddannelse, som efter godkendelse i ministeriet optages i den fælles kompetencebeskrivelse.

Undervisningsministeriet har ansvar for et fælleskatalog, som er den fælles ramme om de job/arbejdsfunktioner, der går igen i mange jobområder på tværs af de fælles kompetencebeskrivelser. Udover ministeriet kan også efteruddannelsesudvalg varetage udviklingsansvaret for konkrete arbejdsmarkedsuddannelser forankret i fælleskataloget.

2. Arbejdsmarkedsuddannelser

En arbejdsmarkedsuddannelse er en beskrivelse af en eller flere job/arbejdsfunktioner, der kan genfindes i et jobområdes tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer.

En arbejdsmarkedsuddannelse retter sig altid mod medarbejdere, der tilhører AMU's udviklingsmålgruppe - ufaglærte og faglærte.

Efter at have gennemført en arbejdsmarkedsuddannelse opnår deltageren en landsdækkende kompetence.

En arbejdsmarkedsuddannelse beskrives i en handlingsorienteret målformulering. Den handlingsorienterede målformulering er en beskrivelse af den afgrænsede job/arbejdsfunktion, som uddannelsen kompetenceudvikler til. Målformuleringen beskrives som en samlet helhed. Målformuleringen kan indeholde forhold og perspektiver, der er nødvendige for kompetenceudviklingen til job/arbejdsfunktionen i situationer, hvor der er behov for at skærpe opmærksomheden herpå.

En arbejdsmarkedsuddannelse betragtes som en selvstændig enhed, der fører til en kompetence i forhold til udførelsen af en job/arbejdsfunktion. Arbejdsmarkedsuddannelser kan derfor ikke alene begrundes i, at arbejdsmarkedsuddannelsen udgør trin 1 eller trin 2 på vej til udførelsen af en job/arbejdsfunktion eller til næste trin i en uddannelsesrække. Den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse udgør en selvstændig kompetence i forhold til udførelsen af en job/arbejdsfunktion, og behov for deltagelse i én eller flere arbejdsmarkedsuddannelser afgøres af den enkeltes deltagers udgangspunkt og kravene i den pågældendes job.

I databasen 2004.efteruddannelse.dk kan efteruddannelsesudvalgene i tilknytning til en fælles kompetencebeskrivelse foreslå, hvordan flere arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag kan sammensættes til en struktur. Forslaget skal opfattes som en vejledning til skolerne.

Uddannelsesinstitutionerne kan på baggrund af deres kendskab til det lokale arbejdsmarked udbyde arbejdsmarkedsuddannelserne og enkeltfag i en relevant struktur.

Uddannelsesinstitutionerne planlægger og tilrettelægger arbejdsmarkedsuddannelserne ud fra de konkrete deltageres forudsætninger, således at deltagerne når uddannelsens mål, der er beskrevet i den handlingsorienterede målformulering.

3. Enkeltfag fra grundlæggende erhvervsrettede uddannelser

Enkeltfag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser kan have et vist overlap med den handlingsorienterede målformulering i arbejdsmarkedsuddannelserne. For at skabe større overskuelighed og bedre anvendelse af de økonomiske resurser i det samlede udbud af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse er det forudsat, at der ikke kan være identitet mellem en arbejdsmarkedsuddannelse og et enkeltfag. Hvis der ved ændringer i eller oprettelse af nye grundlæggende erhvervsrettede uddannelser opstår et enkeltfag, der er identisk med en

arbejdsmarkedsuddannelse, bortfalder arbejdsmarkedsuddannelsen. I stedet tilknyttes enkeltfaget til den fælles kompetencebeskrivelse.

Enkeltfaget tilknyttes, som det er beskrevet i grunduddannelsen. Arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag tilknyttet samme fælles kompetencebeskrivelse er således beskrevet efter forskellige beskrivelsessystemer.

Der er forskellige økonomiske vilkår for enkeltfag, som indgår i en fælles kompetencebeskrivelse, og enkeltfag, som ikke er tilknyttet en fælles kompetencebeskrivelse.

Efteruddannelsesudvalgene har her fået en ny opgave med udvælgelse og prioritering af relevante enkeltfag i forhold til arbejdsmarkedets behov.

4. Fælles kvalitetssikringsredskaber

Den hastige udvikling på arbejdsmarkedet og hermed også i behovene for relevant erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse stiller særlige krav til bedømmelsesformer og evaluering af indsatsen. Korte uddannelser som arbejdsmarkedsuddannelser er ikke egnede til eksaminer i traditionel forstand, og arbejdsmarkedsuddannelsernes løbende bedømmelse med afsluttende bevis er en model, der er udarbejdet, så den passer til uddannelsernes korte varighed og til, at der skal ske en vurdering af, om deltageren har nået de konkrete mål for arbejdsmarkedsuddannelsen.

Ud over den løbende bedømmelse er det nødvendigt at supplere med løbende indholdsmæssig evaluering og effektmåling, bl.a. for at opnå et grundlag for at vurdere arbejdsmarkedsuddannelsernes og de tilknyttede enkeltfags anvendelighed og relevans.

Sammen med efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner har ministeriet udviklet kvalitetssikringsredskaber, der hurtigt og effektivt kan give relevante informationer om deltagerens og virksomhedernes vurdering af uddannelsesindsatsen specielt på disse punkter.

5. Fælles kompetencebeskrivelser set fra medarbejdernes og virksomhedernes side

Samspillet mellem uddannelsesinstitution og virksomhed er en forudsætning for at realisere intentionerne om et mere fleksibelt og dynamisk udbud, der i henhold til lov og bekendtgørelse er indeholdt i de fælles kompetencebeskrivelser.

Gennem Individuel kompetenceafklaring (IKA) kan det sikres, at deltagerne i størst muligt omfang optages på arbejdsmarkedsuddannelser og tilknyttede enkeltfag, der modsvarer den enkelte medarbejders kompetenceudviklingsbehov, ligesom særlige behov, f.eks. i forbindelse med læse- eller regnefærdigheder, kan tilgodeses.

Ved gennemførelsen af uddannelsen har uddannelsesinstitutionerne mulighed for at imødekomme en række ønsker fra virksomhedernes side om fleksibilitet i afholdelsen, herunder anvendelse af åbne værksteder og fjernundervisning. Der vil ligeledes være mulighed for individuel afkortning for deltagere, der når det

handlingsorienterede mål på kortere tid end den fastsatte vejledende maksimale varighed.

Med de fælles kompetencebeskrivelser er der lagt op til at støtte, at en virksomhed i samarbejde med en uddannelsesinstitution – eventuelt på baggrund af beskrivelsen af et jobområde – kan tilrettelægge et kompetenceudviklingsforløb sammensat af flere arbejdsmarkedsuddannelser og/eller tilknyttede enkeltfag for en eller flere medarbejdere. Dette planlægningsarbejde er ofte betegnet som praksisnær kompetenceudvikling og forudsætter et parløb mellem virksomhed og uddannelsesinstitution.

Ved praksisnær kompetenceudvikling kan undervisningen planlægges således, at skolerumslæringen og virksomhedsrumslæringen ses som komplementære størrelser, så der ikke opstår situationer, hvor deltagerne i en arbejdsmarkedsuddannelse oplever, at undervisningen ikke har en sammenhæng med deres dagligdag på virksomheden. Målene for uddannelserne skal alle fortsat nås af deltagerne, men sammensætning af uddannelser og tilrettelæggelse, herunder afholdelsesformer, kan af uddannelsesinstitution og virksomhed målrettes det konkrete behov.

Kompetenceudviklingsforløb, der planlægges i samarbejde mellem en enkelt virksomhed og en uddannelsesinstitution skal udbydes åbent. Det vil sige, at forløbet indberettes til VIDAR, og at også deltagere fra andre virksomheder kan tilmelde sig.

6. Fælles kompetencebeskrivelser og uddannelsesinstitutionernes rolle ved gennemførelsen af arbejdsmarkedsuddannelser

For uddannelsesinstitutionernes udbud af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse betyder godkendelse til at udbyde en fælles kompetencebeskrivelse, at en uddannelsesinstitution nu godkendes til samtlige arbejdsmarkedsuddannelser indenfor det beskrevne jobområde. Hver uddannelsesinstitution har således en bred vifte af arbejdsmarkedsuddannelser inden for de jobområder, uddannelsesinstitutionen er godkendt til. Endvidere vil uddannelsesinstitutionen på forhånd være godkendt til efterfølgende nyudviklede arbejdsmarkedsuddannelser inden for den/de fælles kompetencebeskrivelse(r) institutionen er godkendt til. Det vil sige, at en uddannelsesinstitution har mulighed for at foretage en langsigtet planlægning inden for sine godkendte fælles kompetencebeskrivelser.

Samtidig giver institutionssammenlægningerne mulighed for at udnytte en synergieffekt med erhvervsuddannelserne.

Det er uddannelsesinstitutionernes opgave at tilrettelægge og gennemføre undervisningen i de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser, således at undervisningen får det forhold mellem teoretiske, praktisk-tekniske og praktisk-metodiske kompetencer, der bedst fører til opnåelsen af arbejdsmarkedsuddannelsens handlingsorienterede mål for den enkelte deltager.

Det er ligeledes uddannelsesinstitutionen, der vælger hvilket udstyr, det er bedst at anvende i undervisningen, for at deltagerne kan opnå uddannelsens mål. Lærerne bedømmer, om deltagerne har nået uddannelsens mål og kan modtage et uddannelsesbevis. Dette forudsætter f.eks., at deltagerne viser, at de har kompe-

tencer til at anvende det udstyr, der indgår i job/arbejdsfunktionen i den handlingsorienterede målformulering.

Med de mange fleksible muligheder bliver uddannelsesinstitutionens opgave med at sikre den landsdækkende kompetence i de enkelte uddannelser meget afgørende. En forudsætning for at opretholde den landsdækkende kompetence er, at det i undervisningen fremstår meget klart for deltagerne, hvad der er den enkelte uddannelses mål, og hvorledes deltagerens målopfyldelse bedømmes af lærerne.

Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. harmoniserer adgangen til arbejdsmarkedsuddannelserne med adgangen til enkeltfag. Dette indebærer en udvidelse af adgangen til arbejdsmarkedsuddannelser for personer med uddannelse over erhvervsuddannelsesniveau. Formålet er at imødekomme et længe næret ønske fra virksomhedernes side om bedre mulighed for en samlet opkvalificering af en virksomheds medarbejdere og mulighed for en mere effektiv udnyttelse af uddannelsen i det daglige arbejde. Men den udvidede adgang til arbejdsmarkedsuddannelse ændrer ikke på, at arbejdsmarkedsuddannelserne er udviklet med udgangspunkt i arbejdsmarkedet for ufaglærte og faglærte og skal tilgodese disse gruppers særlige behov for kompetenceudvikling. Uddannelsesinstitutionerne har fortsat en særlig opgave med at sikre netop denne målgruppes kompetenceløft.

7. Fælles kompetencebeskrivelser som udtryk for efteruddannelsesudvalgenes valg af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse for AMU's udviklingsmålgruppe

Fælles kompetencebeskrivelser udarbejdes på baggrund af efteruddannelsesudvalgenes analyser af arbejdsmarkedets kompetencebehov.

Jobområder og tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er den beskrivelsesenhed, i hvilken efteruddannelsesudvalgene inden for deres respektive områder prioriterer at udvikle erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Jobområderne og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer godkendes af Undervisningsministeriet efter indstilling fra Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (REVE). De godkendte jobområder forventes at være stabile og danne rammen for den fortsatte udvikling på området, både når dette sker i efteruddannelsesudvalget og på en uddannelsesinstitution.

I arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede mål beskrives de job/arbejdsfunktioner, som den pågældende arbejdsmarkedsuddannelse giver kompetence til. I systemet er det forudsat, at efteruddannelsesudvalget løbende udvikler nye arbejdsmarkedsuddannelser i takt med udviklingen af nye job/arbejdsfunktioner inden for et jobområde.

En nyudviklet arbejdsmarkedsuddannelse er godkendt inden for en 6-ugers frist, hvis Undervisningsministeriet ikke har bemærkninger til den. Undervisningsministeriet tager inden for 6-ugers fristen samtidig stilling til, om den nye arbejdsmarkedsuddannelse vil kunne optages i den/de fælles kompetencebeskrivelse(r), efteruddannelsesudvalget ønsker.

En ny job/arbejdsfunktion kan eventuelt få opfyldt uddannelsesbehovet gennem et enkeltfag eller en allerede eksisterende arbejdsmarkedsuddannelse. Efteruddannelsesudvalget skal undersøge om uddannelsesbehovet kan dækkes med en tilknytning til den pågældende fælles kompetencebeskrivelse af et enkeltfag eller en allerede eksisterende arbejdsmarkedsuddannelse, inden der udvikles en arbejdsmarkedsuddannelse.

Udvalgene skal endvidere udvikle relevant faglig efteruddannelse til uddannelsesinstitutionernes lærere.

Efteruddannelsesudvalgene er således et omdrejningspunkt for den løbende udvikling af et offentligt tilbud om erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, der modsvarer udviklingen på AMU-udviklingsmålgruppens arbejdsmarked, og som fører til en landsdækkende kompetence.

8. 2004.efteruddannelse.dk

2004.efteruddannelse.dk er en netbaseret database, hvis formål er at kunne gennemføre en digital administration af de fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser. Efteruddannelsesudvalg, uddannelsesinstitutioner og Undervisningsministeriet har via password adgang til at taste oplysninger ind i systemet. Undervisningsministeriet har desuden adgang til i systemet at godkende fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser samt fastsætte takster og godkende uddannelsesinstitutioner til udbud. Endelig er der offentlig adgang uden password til data og informationer, der ligger i 2004.efteruddannelse.dk i form af en række oversigter.

Som støtte til den digitale administration er der knyttet vejledninger med beskrivelseskrav m.v. til stort set alle faneblade i systemet. Endvidere er der udarbejdet en række administrative vejledninger, særligt til efteruddannelsesudvalgene. De administrative vejledninger er placeret på www.uvm.dk under opslaget arbejdsmarkedsuddannelser/for fagfolk.

I 2004.efteruddannelse.dk fødes alle data til brug for administration af arbejdsmarkedsuddannelser i alle dele af Undervisningsministeriets administration, dvs. også til eksempelvis tilskudsudbetaling, statistik, m.v. Data fra 2004.efteruddannelse.dk overføres til andre it-systemer, der danner grundlag for forvaltningen af arbejdsmarkedsuddannelserne og enkeltfag optaget i de fælles kompetencebeskrivelser. Data fra 2004.efteruddannelse.dk er autoritative i forhold til legitimering af uddannelsesaktivitet på uddannelsesinstitutionerne, herunder udbetaling af tilskud og udbetaling af godtgørelse til deltagerne. På enkelte områder overføres der også data fra andre it-systemer til 2004.efteruddannelse.dk (f.eks. på enkeltfagsområdet).

2004.efteruddannelse.dk dokumenterer således, at fælles kompetencebeskrivelser er godkendt, samt at arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag er optaget i de fælles kompetencebeskrivelser, og er dermed bevillingsudløsende for de godkendte uddannelsesinstitutioner. Det er derfor af afgørende betydning, at uddannelsesinstitutionerne løbende orienterer sig i 2004.efteruddannelse.dk med henblik på at følge udviklingen i uddannelserne. Uddannelsesinstitutionerne har mulighed for at tilmelde sig abonnementsordningen "Ugens rapport",

der viser, hvilke fælles kompetencebeskrivelser uddannelsesinstitutionen aktuelt er godkendt til, løbende ændringer i form af nye uddannelsesmål og bortfald af uddannelsesmål inden for disse fælles kompetencebeskrivelser.

“Uddannelsesmål” er i 2004.efteruddannelse.dk en fælles betegnelse for arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. “Uddannelsesmål” er ligeledes den administrative enhed, som kvalitets-sikringssystemet, takstsystemet og VEU-godtgørelsesbetingelserne er bygget op omkring.

2004.efteruddannelse.dk vedligeholdes af Undervisningsministeriet og videreudvikles af Undervisningsministeriet i samarbejde med brugerne. Det forventes, at der løbende vil blive stillet nye faciliteter til rådighed gennem 2004.efteruddannelse.dk

9. Efteruddannelsesudvalgenes opgaver i forhold til 2004.efteruddannelse.dk

Efteruddannelsesudvalgene foretager følgende indtastninger i 2004.efteruddannelse.dk i overensstemmelse med de gældende beskrivelseskrav

- Nye fælles kompetencebeskrivelser
- Nye arbejdsmarkedsuddannelser, der ønskes tilknyttet en eller flere fælles kompetencebeskrivelser
- Tilknytning af en eksisterende arbejdsmarkedsuddannelse eller et enkeltfag til en eller flere fælles kompetencebeskrivelser
- Afkobling af arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag fra fælles kompetencebeskrivelser.

Efteruddannelsesudvalgene ansøger om godkendelse af det indtastede med elektronisk post til Undervisningsministeriets centrale postkasse, amu@uvm.dk.

I forhold til en række uddannelser i fælleskataloget er også Undervisningsministeriet udvikler af arbejdsmarkedsuddannelse og skal betjene sig af samme teknik.

10. Undervisningsministeriets opgaver i forhold til 2004.efteruddannelse.dk

Ministeriet sagsbehandler det indtastede og foretager i den forbindelse

- Godkendelse og udbudsplacering af nye fælles kompetencebeskrivelser
- Takstindplacering og godkendelse af nye arbejdsmarkedsuddannelser
- Godkendelse af alle ændringer af status for arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en fælles kompetencebeskrivelse (f.eks. optagelse i en fælles kompetencebeskrivelse, afkobling fra en fælles kompetencebeskrivelse, nedlæggelse af en arbejdsmarkedsuddannelse).

Godkendelse af nye fælles kompetencebeskrivelser sker efter høring i Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (REVE).

Når ministeriet har gennemført godkendelsesproceduren i 2004.efteruddannelse.dk, overføres data til andre af Undervisningsministeriets it-systemer (cøsa, easy og VIDAR). Fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser

tildeles koder ved denne overførsel, og derefter kan der ske udbud og gennemføres uddannelsesaktiviteter inden for de datorammer, godkendelsesperioderne omfatter.

11. Uddannelsesinstitutionernes opgaver i forhold til 2004.efteruddannelse.dk

Uddannelsesinstitutionerne har i 2004.efteruddannelse.dk ret til at administrere udlægning af undervisning. Det vil sige, at en uddannelsesinstitution, der er godkendt til udbud af en fælles kompetencebeskrivelse med de optagne arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, kan give en anden uddannelsesinstitution tilladelse til at gennemføre bestemte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag inden for en fælles kompetencebeskrivelse, som institutionen er godkendt til.

12. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 1, 3, 4 og 6.

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 1 og 2.

L 73 Forslag til lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. fremsat den 6. november 2002. Almindelige bemærkninger.

2. Arbejdsmarkedsuddannelse

Arbejdsmarkedsuddannelser er korterevarende uddannelser, som har til formål at imødekomme ufaglærtets og faglærtets nye eller udækkede behov for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Arbejdsmarkedsuddannelser giver landsdækkende kompetence, kan indgå i uddannelsesstrukturer og kan give merit til grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

Arbejdsmarkedsuddannelser udvikles inden for rammerne af de fælles kompetencebeskrivelser. Uddannelserne skal udvikles ud fra ufaglærtets og faglærtets behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling og således, at de tager hensyn til kvalitet og pædagogik og herunder til læse- og regnesvage deltagere.

Udviklingen af en arbejdsmarkedsuddannelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af jobområdet, og der skal være en begrundet sammenhæng mellem uddannelsesmål og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer, der er beskrevet i forhold til jobområdet.

Der kan ikke udvikles arbejdsmarkedsuddannelse, som har samme mål som et enkeltfag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser eller anden offentlig eller privat uddannelse. Derfor skal efteruddannelsesudvalget, inden det begynder at udvikle en ny arbejdsmarkedsuddannelse, sikre sig at behovet ikke allerede er dækket af anden offentlig eller privat uddannelse og gennemgå de relevante erhvervsrettede grundlæggende uddannelser med henblik på, om der findes et enkeltfag, som kan dække behovet.

Efteruddannelsesudvalgene skal løbende lade uaktuelle arbejdsmarkedsuddannelser bortfalde fra de fælles kompetencebeskrivelser. En arbejdsmarkedsuddannelse anses under alle omstændigheder for at være uaktuel, når den ikke har været anvendt som grundlag for et udbud i tre år.

Efteruddannelsesudvalgene inddaterer arbejdsmarkedsuddannelser i 2004.efteruddannelse.dk med status af "kladde". For at uddannelsen kan anvendes som grundlag for udbud, skal status være ændret til "godkendt" af Undervisningsministeriet.

Udbud forudsætter endvidere, at arbejdsmarkedsuddannelsen tilknyttes mindst en fælles kompetencebeskrivelse i 2004.efteruddannelse.dk

1. Beskrivelsen af en arbejdsmarkedsuddannelse

En arbejdsmarkedsuddannelse beskrives i følgende punkter

- Unik kode
- Titel / kort titel
- Normeret /vejledende max. varighed
- Handlingsorienteret målformulering for arbejdsmarkedsuddannelse
- Eventuelle krav til bedømmelse som forudsætning for opnåelse af bevis
- Spørgsmål til amukvalitet
- Eventuelt yderligere bestemmelse for certifikatuddannelser

Unik kode

Efter at Undervisningsministeriet har tastet "godkendt" ved en nyudviklet arbejdsmarkedsuddannelse, genererer det elektroniske inddateringsystem en unik kode, som vil følge arbejdsmarkedsuddannelsen i alle de fælles kompetencebeskrivelser, den knyttes til.

Hvis der sker ændringer i en arbejdsmarkedsuddannelse, som er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, skal der foretages en ny godkendelse af uddannelsen og dermed genereres en ny kode.

Titel

Arbejdsmarkedsuddannelsens titel beskriver og afgrænser indholdet i uddannelsen. Titlen skal således beskrive, hvilken sammenhæng uddannelsens jobfunktioner anvendes i (eventuelt jobområde og eventuel målgruppe).

Det er meget vigtigt, at titlen beskriver og afgrænser indholdet præcist. Titlen er virksomheders og medarbejders indgangsvinkel, når de skal beslutte sig for en arbejdsmarkedsuddannelse, ligesom den skal kunne anvendes af uddannelsesinstitutionerne i deres udbud/markedsføring. Endelig er titlen et værktøj for kursistadministrationens visitering af deltagere til relevante uddannelser.

En arbejdsmarkedsuddannelse skal føre til en selvstændig kompetence i en arbejds- eller jobfunktion. På områder, hvor det kan være vanskeligt at afgrænse AMU-udviklingsmålgruppens jobfunktion fra andre medarbejdergrupper, afgrænses titlen i forhold til jobområdet, anvendelsen af udstyr eller den arbejdsorganisering, hvori AMU-udviklingsmålgruppens jobfunktioner adskiller sig fra andre målgrupper jobfunktioner.

Præcise titler er især vigtige på it-området og det "bløde" område, da det især er på disse områder, der kan risikeres en forskydning af målgruppen. Se opslaget: Optag og visitation.

Arbejdsmarkedsuddannelser, der er udviklet til flygtninge og indvandrere, markeres ved, at ordene "flygtninge og indvandrere" eller forkortelsen "F/I" indgår i titlen.

Vejledende max. varighed

Den vejledende maximale varighed angives i hele eller halve dage.

Ved en ny arbejdsmarkedsuddannelse anføres den vejledende maximale varighed, som efteruddannelsesudvalget vurderer er nødvendig for, at udviklingsmålgruppens deltagere kan nå uddannelsens mål.

En eksisterende arbejdsmarkedsuddannelse tilknyttes en fælles kompetencebeskrivelse med den eksisterende vejledende maximale varighed.

Handlingsorienteret målformulering

For arbejdsmarkedsuddannelsen beskrives en handlingsorienteret målformulering. Beskrivelsen skal foretages med udgangspunkt i medarbejdernes job/arbejdsfunktioner i det pågældende jobområde.

Den handlingsorienterede målformulering skal være en beskrivelse af den job/arbejdsfunktion eller arbejdsopgave, der skal kompetenceudvikles til, eventuelt med en beskrivelse af teoretiske, praktisk-tekniske eller praktisk-metodiske kvalifikationers betydning for udførelsen af arbejdsfunktionen. Beskrivelsen skal være så konkret, at uddannelsesinstitutioner og deltagere kan vurdere, om målet er nået, og uddannelsesinstitutionen kan foretage en bedømmelse.

Den handlingsorienterede målformulering kan eventuelt afspejle et niveau, det vil sige graden af selvstændighed for udførelsen af den pågældende arbejdsfunktion/arbejdsopgave.

Den handlingsorienterede målformulering kan videre indeholde andre forhold af betydning for uddannelsens gennemførelse, for eksempel hvis uddannelsen kan gennemføres i forskelligt materiale.

Endelig kan den handlingsorienterede målformulering undtagelsesvis indeholde en beskrivelse af forhold eller perspektiver, hvor der ønskes et særligt fokus i uddannelsen. Det drejer sig her om forhold, som efteruddannelsesudvalget vægter skal være en del af kompetenceudviklingen i forbindelse med gennemførelsen af den pågældende arbejdsmarkedsuddannelse, men hvor det ikke for enhver uddannelsessituation vil være naturligt at inddrage dette forhold i uddannelsen. Det kan for eksempel dreje sig om et regelsæt, en teori eller en personlig kompetence ved jobudøvelsen.

Handlingsorienterede målformuleringer kan ikke indeholde anvisninger på undervisningens tilrettelæggelse.

Den handlingsorienterede målformulering skal være så præcis, at uddannelsesinstitutionen på baggrund af målformuleringen kan vurdere de forudsætninger, som den enkelte deltager skal have for at kunne gennemføre uddannelsen.

Arbejdsmarkedsuddannelsen giver kompetence til at udføre en jobfunktion eller en arbejdsopgave, dvs. at den giver en samlet kompetence. Derfor udgør den handlingsorienterede målformulering et hele, og der beskrives ikke delkompetencer.

Beskrivelsen af mål for arbejdsmarkedsuddannelser i en fælles kompetencebeskrivelse kan omfatte følgende typer faglige kvalifikationer:

- *Praktisk-tekniske* – forstået som den praktiske gennemførelse af en jobfunktion eller en arbejdsopgave.
- *Teoretiske* – beskrevet i forhold til den konkrete jobfunktion eller arbejdsopgave, hvor teorien skal bruges.
- *Praktisk-metodiske* – forstået som metoder i forhold til såvel værktøj m.v. som i forhold til arbejdet med mennesker. Beskrives ud fra den konkrete arbejdsituation og den konkrete jobfunktion eller arbejdsopgave.

De handlingsorienterede målformuleringer skal sikre, at der er fokus på, hvordan deltagerne kan anvende deres uddannelse i arbejdet. Dette fokus er vigtigt, både når uddannelsen udvikles, beskrives og gennemføres. De handlingsorienterede

rede mål fokuserer således på anvendelsen af det lærte og beskriver ikke indhold eller tilrettelæggelse af uddannelsen.

Eventuelle krav til bedømmelse som forudsætning for opnåelse af bevis

Som hovedregel er det læreren, der bedømmer, om deltagerne har erhvervet de kvalifikationer, der er indeholdt i den handlingsorienterede målformulering for arbejdsmarkedsuddannelsen. Der anføres som hovedregel ikke krav til bedømmelse udover eventuelle krav i forbindelse med certifikatuddannelser.

Under dette punkt kan anføres, hvis der skal være en mulighed for at markere, at samme arbejdsmarkedsuddannelse kan gennemføres med udgangspunkt i forskelligt materiale eller lignende. Et eventuelt afkrydsningsfelt oprettes i bevis teksten.

Spørgsmål til amukvalitet

Til amukvalitet udarbejder efteruddannelsesudvalget 3 til 5 evalueringsspørgsmål til hver enkelt arbejdsmarkedsuddannelse, som udvalget har udviklingsansvar for. Spørgsmålene skal specifikt forholde sig til målformuleringen i den pågældende arbejdsmarkedsuddannelse. Udvalget skal søge at undgå at bruge generelle spørgsmål, og spørgsmål der går igen i forbindelse med andre (lignende) arbejdsmarkedsuddannelser. Se også opslaget: Kvalitetssikring.

Yderligere bestemmelser for arbejdsmarkedsuddannelse, der kan føre til certifikat-udstedelse

Arbejdsmarkedsuddannelser, der kan føre til certifikatudstedelse, beskrives som øvrige arbejdsmarkedsuddannelser, men derudover med de krav, som fremsættes af de certifikatudstedende myndigheder. (F.eks. bindende varighed og bindende adgangsforudsætninger). I 2004.efteruddannelse.dk skal der være en præcis angivelse af de bestemmelser, som certifikatet reguleres efter.

2. Formkrav til handlingsorienterede målformuleringer

Som udgangspunkt beskrives den handlingsorienterede målformulering i fortløbende prosatekst, således at den job/arbejdsfunktion, der skal kompetenceudvikles til, fremstår som en helhed. Beskrivelsens omfang og detaljeringsgrad skal afspejle varigheden af den pågældende arbejdsmarkedsuddannelse.

I beskrivelsen kan der som udgangspunkt ikke være henvisning til forhold, der vedrører undervisningens tilrettelæggelse. Forhold vedrørende undervisningens tilrettelæggelse kan dog forekomme i forbindelse med myndighedscertifikater.

Ved beskrivelse af komplekse og sammensatte jobfunktioner kan teksten for overskuelighedens skyld opdeles i flere afsnit.

Ved jobfunktioner, hvor der blandt brugerne kan herske usikkerhed om, hvorledes jobfunktionens enkelte arbejds gange afgrænses i forhold til sammenlignelige jobfunktioner, kan der i den handlingsorienterede målformulering med pinde eller lignende specificeres konkrete arbejds gange, som efteruddannelsesudvalget forudsætter indgår i den pågældende jobfunktion. Anvendelse af pinde må ikke have karakter af vejledning i undervisningens tilrettelæggelse, medføre begrænsning i lærerens mulighed for at tilrettelægge undervisningen som et aktuelt til-

bud for de konkrete deltagere eller kunne tolkes som delmål i forhold til den handlingsorienterede målformulering.

Yderligere vejledning til inddatering af handlingsorienterede målformuleringer findes under fanebladet "Målformulering m.v." i 2004.efteruddannelse.dk. Fanebladet fremkommer i forbindelse med oprettelse af en arbejdsmarkedsuddannelse.

Vejledning til administration af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i en fælles kompetencebeskrivelse findes på www.uvm.dk under opslaget arbejdsmarkedsuddannelser/for fagfolk.

Eksempler på arbejdsmarkedsuddannelser kan ses i 2004.efteruddannelse.dk/oversigter/arbejdsmarkedsuddannelser.

3. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 4
Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2.

3. Bedømmelse og prøver i arbejdsmarkedsuddannelserne

Bedømmelse udføres af læreren i forbindelse med afslutning af en arbejdsmarkedsuddannelse. Bedømmelsen fastslår, om deltageren har nået arbejdsmarkedsuddannelsens handlingsorienterede mål. Bedømmelsen kan være lærerens bedømmelse på baggrund af kursistens deltagelse i undervisningen, eller bedømmelsen kan være en mere formaliseret prøve.

Det påhviler uddannelsesinstitutionen at sikre, at deltagerne inden kursusstart – eller ved kursusstart – er bekendt med uddannelsens handlingsorienterede mål og dermed med grundlaget for bedømmelsen.

Formålet med bedømmelsen er at sikre, at deltagerne gennem en arbejdsmarkedsuddannelse har nået uddannelsens mål og derved opnået den landsdækkende kompetence.

Bedømmelsen danner grundlag for udstedelse af uddannelsesbevis eller certifikat.

Enhver kan uden at have deltaget i undervisningen aflægge en prøve, der indgår i udbudt arbejdsmarkedsuddannelse, som afsluttes med prøve, med mindre andet er fastsat af Undervisningsministeren.

1. Rollefordelingen ved bedømmelse

Efteruddannelsesudvalget kan opstille særlige krav til bedømmelse af arbejdsmarkedsuddannelser, der kan føre til certifikatudstedelse. Sådanne krav anføres under fanen Målformulering i 2004.efteruddannelse.dk.

Læreren foretager en bedømmelse af deltagerne og attesterer på uddannelsesinstitutionens vegne på uddannelsesbeviset, at deltageren har nået uddannelsens mål.

Uddannelsesinstitutionen udsteder et uddannelsesbevis til deltageren og indberetter til Undervisningsministeriet, hvor mange deltagere, der har gennemført med bevis.

2. Bedømmelse og fleksible afholdelsesformer

Fleksible afholdelsesformer, særlig åbent værkstedundervisning og fjernundervisning, kan betyde, at lærerne ikke har mulighed for at følge den enkelte deltager så tæt som ved almindelig klasseundervisning. I sådanne tilfælde må læreren have en skærpet opmærksomhed på, om deltagerne har nået uddannelsens mål.

Ved fjernundervisning skal det endvidere tydeligt fremgå af fjernundervisningsmaterialet, hvilke arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag undervisningen omfatter, og hvorledes den enkelte deltagers mål-opfyldelse bedømmes.

3. Prøver

Prøveformerne skal være tilpasset de voksne deltageres uddannelsesforventning og uddannelsernes erhvervsrettede formål. Da uddannelserne er af kort varighed, forventes censorer ikke at komme i spil, med mindre det er påkrævet til et certifikat.

Ved enkelte uddannelser, der fører frem til et certifikat, kan der være centralt stillede prøver.

Kun hvis det særligt fremgår af den godkendte arbejdsmarkedsuddannelse, kan certifikatprøven aflægges inden for arbejdsmarkedsuddannelsens rammer.

Elektronisk undervisningsmateriale indeholder ofte øvelser, hvis gennemførelse kan understøtte læreren i bedømmelsen af deltagerne.

Det er tilladt at anvende it-baseret prøvemateriale i de arbejdsmarkedsuddannelser, hvor indholdet er egnet hertil.

4. Karakterer

Ved bedømmelse af arbejdsmarkedsuddannelser er der normalt tale om to grader: bevis eller ikke bevis.

5. Kvalitetsstyring og effektmåling

Se opslaget: Kvalitetssikring

6. Enkeltfag

Se opslaget: Enkeltfag.

7. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 4
Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2.

4. Enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser

Et enkeltfag er en fagligt afgrænset del af en uddannelse, hvortil der er knyttet en prøve, eksamen eller selvstændig bedømmelse i øvrigt.

De enkeltfag, der kan optages i fælles kompetencebeskrivelser, er fag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser: Erhvervsuddannelserne, de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser og uddannelsen til faglært landmand.

Det er dog ikke alle enkeltfag fra de nævnte uddannelser, der kan optages i en fælles kompetencebeskrivelse. Arbejdsmarkedsuddannelser, der også er oprettet som valgfrie specialefag, kan ikke udbydes som enkeltfag under åben uddannelse, og der vil derfor heller ikke være noget enkeltfag at optage i en fælles kompetencebeskrivelse. Erhvervsuddannelsernes og sosu-uddannelsernes grundfag samt almene fag fra landbrugsuddannelsen kan kun optages i en fælles kompetencebeskrivelse efter særskilt ansøgning, og hvis særlige grunde taler derfor.

Enkeltfag, der er tilknyttet en fælles kompetencebeskrivelse, er omfattet af samme vilkår som arbejdsmarkedsuddannelser med hensyn til økonomi, tilrettelæggelse, kvalitetssikring, markedsføring m.v.

Det er efteruddannelsesudvalgene, som beslutter til- og afkobling af enkeltfag til de fælles kompetencebeskrivelser. Efteruddannelsesudvalgene skal løbende lade uaktuelle enkeltfag bortfalde fra de fælles kompetencebeskrivelser. Et enkeltfag anses for at være uaktuelt i AMU-sammenhæng, hvis det ikke har været anvendt som grundlag for et udbud i tre år, samt hvis det er udgået af grunduddannelsen.

1. Tilknytning af et enkeltfag til en fælles kompetencebeskrivelse

Et enkeltfag, som tilknyttes en fælles kompetencebeskrivelse, beskrives i følgende punkter:

- Unik kode
- Titel/kort titel
- Normeret varighed
- Enkeltfagets formålsbeskrivelse (målpinde) i henhold til bekendtgørelsen eller vejledningen til den erhvervsrettede grunduddannelse, enkeltfaget er en del af
- Spørgsmål til de systemfælles kvalitetssikringsredskaber

Enkeltfaget tilknyttes en fælles kompetencebeskrivelse med den eksisterende titel, den eksisterende varighed og den målbeskrivelse/de målpinde, som faget er beskrevet med i bekendtgørelsen eller vejledningen til den erhvervsrettede grunduddannelse, enkeltfaget er en del af. På sigt vil det elektroniske inddateringsystem 2004.efteruddannelse.dk hente disse oplysninger automatisk, når enkeltfagets titel inddateres.

Til amukvalitet udarbejder det efteruddannelsesudvalg, der som det første udvalg har fået enkeltfaget optaget i én af sine fælles kompetencebeskrivelser 2 til 5 evalueringsspørgsmål til faget. Spørgsmålene skal specifikt forholde sig til målformuleringen i det pågældende enkeltfag. Udvalget skal på denne måde søge at undgå at bruge generelle spørgsmål og spørgsmål, der går igen på andre (lignende) enkeltfag og arbejdsmarkedsuddannelser.

2. Bedømmelse af enkeltfag

For de enkeltfag, der optages i en fælles kompetencebeskrivelse, gælder de regler for prøve, eksamen eller selvstændig bedømmelse, som er fastlagt i den enkelte uddannelses bekendtgørelser og vejledninger. Dvs. at reglerne for bedømmelse af enkeltfag følger de samme regler, som når enkeltfaget indgår i den grunduddannelse, enkeltfaget er hentet fra.

Det er et krav til uddannelsesinstitutionen, at der altid foretages en selvstændig bedømmelse af deltageren i forbindelse med deltagelse i undervisning tilrettelagt efter et enkeltfag, og denne selvstændige bedømmelse er en forudsætning for udstedelse af bevis.

For erhvervsuddannelser skal uddannelsesinstitutionen udarbejde en bedømmelsesplan i samråd med det lokale uddannelsesudvalg. Planen skal bl.a. indeholde en beskrivelse af den løbende bedømmelse i undervisningen samt den afsluttende bedømmelse af de enkelte fag. For sosu-uddannelser skal uddannelsesinstitutionen udarbejde en oversigt over bedømmelser i uddannelsen og retningslinjer for de enkelte prøver som en del af uddannelsesordningen. For landbrugsuddannelsen skal uddannelsesinstitutionen udarbejde en plan for bedømmelse, som omfatter den løbende bedømmelse af elevens standpunkt og den afsluttende bedømmelse for de enkelte fag. Uddannelsesinstitutionernes arbejde med procedurer for prøver m.v. er en del af dokumentationen af kvaliteten af uddannelsesinstitutionens bedømmelsesformer.

Hovedreglerne for bedømmelse på enkeltfag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser er, at læreren bedømmer deltageren ved at give standpunktskarakter i forhold til hele enkeltfagets mål. Men da bestemmelserne varierer fra uddannelse til uddannelse er det af afgørende betydning, at uddannelsesinstitutionen/læreren i hvert enkelt tilfælde sikrer sig, at betingelserne i den uddannelsesbekendtgørelse, enkeltfaget stammer fra, overholdes. Betingelserne for eudfag fremgår også af easy-systemet, hvor der for hvert fag er angivet såkaldte "resultatformer".

Enhver kan som selvstuderende aflægge prøver og deltage i anden bedømmelse, der indgår i udbudt åben uddannelse, uden at have deltaget i undervisningen.

3. Lærerkvalifikationer til enkeltfag

For enkeltfag gælder de lærerkvalifikationskrav, der gælder for den grunduddannelse, enkeltfaget hentes fra.

4. Afholdelsesformer

Ved udbud af enkeltfag kan uddannelsesinstitutionen vælge de afholdelsesformer, der gælder for den grunduddannelse, enkeltfaget hentes fra. Der skal ved

tilrettelæggelsen tages hensyn til voksnes forudsætninger. Enkeltfag kan udbydes som fjernundervisning.

5. Bestemmelser vedrørende udbud af enkeltfag

Godkendelsen til udbud af enkeltfag følger godkendelsen til at udbyde den grunduddannelse, enkeltfaget stammer fra.

6. Indberetning til VIDAR

Uddannelsesinstitutionerne har pligt til at indberette planlagte hold til VIDAR. Se opslaget: VIDAR.

7. Kvalitetssikring

For enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser gælder de krav til kvalitetssikring, som gælder for arbejdsmarkedsuddannelserne. Det vil bl.a. sige, at efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner skal anvende de fælles kvalitetssikringsredskaber amukvalitet og herunder udarbejde 2 til 5 spørgsmål vedrørende enkeltfaget til de fælles kvalitetssikringsredskaber. Se opslaget: Kvalitetssikring.

8. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 2, 6 og 8

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 1 og 5

Lovbekendtgørelse nr. 956 af 28. november 2003, Bekendtgørelse af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., §1, §5, §6

Bekendtgørelse nr. 243 af 1. april 2004 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v. kapitel 1, 3, 4 og 5

Bekendtgørelse nr. 184 af 22. marts 2004 om erhvervsuddannelser, kapitel 3 og 4

Bekendtgørelse nr. 849 af 11. august 2004 om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser kapitel 9, 10 og 11.

Bekendtgørelse nr. 597 af 9. juli 1997 om uddannelse til faglært landmand, kapitel 6

Bekendtgørelse nr. 251 af 2. april 2003 om ændring af bekendtgørelse om uddannelse til faglært landmand

Bekendtgørelse nr. 573 af 21. juni 1996 om eksamensordning på erhvervsskolerne m.v.

Bekendtgørelse nr. 1020 af 10. december 2003 om informationssystemet for voksenuddannelser (VIDAR).

5. Flygtninge og indvandrere i arbejdsmarkedsuddannelserne

Arbejdsmarkedsuddannelse for flygtninge og indvandrere kan være

- En arbejdsmarkedsuddannelse specielt udviklet til flygtninge og indvandrere
- Særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere.

Formålet med arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere er at give deltagerne mulighed for at modtage uddannelse, der styrker deres mulighed for at fastholde eller få et job og evt. deltage i yderligere uddannelse. Arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere og særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere er målrettet personer med dansk som andetsprog, der ikke har tilstrækkelige danskundskaber til at kunne følge ordinære arbejdsmarkedsuddannelser.

Arbejdsmarkedsuddannelse for flygtninge og indvandrere for beskæftigede afholdes på samme vilkår som andre arbejdsmarkedsuddannelser.

1. Arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere

Arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere udvikles specielt med henblik på at i mødekomme flygtninge og indvandreres særlige uddannelsesbehov. Målformuleringen i arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere vil i nogle tilfælde kun i mindre omfang tage udgangspunkt i konkrete jobfunktioner, fordi målet bl.a. er at styrke deltagerens generelle kompetencer i forhold til at kunne fungere på arbejdsmarkedet. Sigtet er, at når uddannelsen gennemføres, skal indholdet tones i forhold til det jobområde, der er relevant i den konkrete sammenhæng.

Både Undervisningsministeriet og efteruddannelsesudvalgene kan udvikle arbejdsmarkedsuddannelser til flygtninge og indvandrere. For øjeblikket er Undervisningsministeriet ansvarlig for de generelle tværgående arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere, og efteruddannelsesudvalgene er ansvarlige for de branchespecifikke uddannelser for flygtninge og indvandrere. Men efteruddannelsesudvalgene kan også udvikle generelle tværgående uddannelser for flygtninge og indvandrere efter koordination med andre udvalg og med Undervisningsministeriet.

Arbejdsmarkedsuddannelserne for flygtninge og indvandrere skal være optaget i en fælles kompetencebeskrivelse for at kunne udbydes. De forskellige arbejdsmarkedsuddannelser i dansk som andetsprog for flygtninge og indvandrere skal optages i alle kompetencebeskrivelser.

Arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere kan enten udbydes som en del af et særligt uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere eller som enkeltstående uddannelser.

2. Særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere

Særlige uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere kan sammensættes af:

- Arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere
- Enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse
- Praktik

Der skal indgå mindst to af ovenstående elementer for at der er tale om et forløb. En uddannelsesinstitution kan frit sammensætte forløbene af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, inden for de fælles kompetencebeskrivelser, institutionen er godkendt til, når blot følgende regler følges:

- I uddannelsesforløb, hvor der indgår en eller flere af uddannelserne i dansk som andetsprog, skal en del af undervisningen i dansk ske integreret eller overlappende med den faglige undervisning i minimum 1/4 og maksimum 1/3 af den ugentlige undervisningstid.
- Uddannelsesinstitutionen kan forlænge varigheden af en, flere eller alle de uddannelseselementer (arbejdsmarkedsuddannelser, herunder arbejdsmarkedsuddannelser for flygtninge og indvandrere, og enkeltfag), der indgår i forløbet med op til 25% af den normerede varighed, hvis det er hensigtsmæssigt, for at deltagerne kan nå målene.
- Indgår der praktik i forløbene, må den maksimalt vare 12 uger. De enkelte praktikperioder vil normalt have en varighed på op til 4 uger.

Formålet med praktik er, at deltagerne får mulighed for i praksis at afprøve og udvikle nogle af de kompetencer, de har tilegnet sig under skoledelen. Samtidig får deltagerne et konkret indblik i arbejdspladskultur.

Inden en ansøger optages på et særligt uddannelsesforløb for flygtninge og indvandrere, skal vedkommende gennemgå en sprogtest. Det er for at sikre, at potentielle deltagere kommer til at deltage i uddannelse, der er relevant i forhold til deres sproglige forudsætninger. Der er ikke udarbejdet faste retningslinier for denne testning. Den kan, alt efter deltagerens forudsætninger og hvad der er relevant i forhold til det konkrete uddannelsesforløb, for eksempel bestå af en samtale eller en egentlig test af deltagerens mundtlige og skriftlige færdigheder.

Lærere, der underviser i AMU's dansk som andetsprog, skal have uddannelsen til underviser i dansk som andetsprog for voksne eller tilsvarende kvalifikationer.

3. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 4
Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 3

Vejledning nr. 9216 af 29. april 2004 til AMU's program for flygtninge og indvandrere.

6. Fælleskataloget

Arbejdsmarkedsuddannelser med generelle tværgående mål, der ikke specifikt kan genereres ud fra ét jobområde, samles i et fælleskatalog.

Fælleskataloget etablerer således en ramme om udviklingen inden for det tværgående uddannelsesområde og sikrer dermed, at dobbeltudvikling inden for området undgås.

Arbejdsmarkedsuddannelserne i fælleskataloget skal indgå i mindst én fælles kompetencebeskrivelse. I modsat fald bortfalder de.

Fælleskataloget er ikke en fælles kompetencebeskrivelse, og en uddannelsesinstitution kan derfor ikke godkendes til at udbyde fælleskataloget.

Godkendelse til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser fra fælleskataloget gives sammen med godkendelsen til at udbyde den fælles kompetencebeskrivelse, som den pågældende arbejdsmarkedsuddannelse fra fælleskataloget måtte være optaget i. Se opslaget: Udbud og markedsføring.

Uddannelser i fælleskataloget beskrives, udbydes, gennemføres og kvalitetssikres efter samme regler som de øvrige arbejdsmarkedsuddannelser.

1. Generelle tværgående arbejdsmarkedsuddannelser

Begrebet "generelle tværgående" omfatter indhold som: almene kulturteknikker, arbejdsmiljø, generel arbejdsmarkedsorientering, kommunikation, samarbejde og arbejdsorganisering i virksomheden, kompetenceudvikling i virksomheden, arbejde med kvalitet i virksomheden m.v.

Netop på grund af disse uddannelsers generelle karakter er det væsentligt, at titel og indhold beskrives med tydelig reference til AMU's udviklingsmålgruppe og således, at uddannelsesinstitutionerne kan tilrettelægge undervisningen med udgangspunkt i udviklingsmålgruppens jobfunktioner.

Generelle tværgående arbejdsmarkedsuddannelser udvikles af efteruddannelsesudvalg og/eller Undervisningsministeriet. Der sigtes mod, at udvikling sker i fællesskab mellem Undervisningsministeriet og ét eller flere efteruddannelsesudvalg, eller i fællesskab mellem flere efteruddannelsesudvalg.

Det efteruddannelsesudvalg, der har udviklet en generel tværgående arbejdsmarkedsuddannelse, har det fortsatte udviklings- og revisionsansvar. Undervisningsministeriet har udviklings- og revisionsansvar for de generelle tværgående arbejdsmarkedsuddannelser, ministeriet har udviklet, med mindre andet er aftalt.

Efteruddannelsesudvalgene tilknytter arbejdsmarkedsuddannelser fra fælleskataloget til den enkelte fælles kompetencebeskrivelse efter behov. Men Undervisningsministeriet har et særligt ansvar for at sikre, at arbejdsmarkedsuddannelser i fælleskataloget optages i de fælles kompetencebeskrivelser.

2. Henvisninger

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2.

7. Fælles kompetencebeskrivelser

En fælles kompetencebeskrivelse beskriver mål og rammer for grundlæggende kompetenceudvikling for voksne ufaglærte og faglærte i forhold til behovene inden for et jobområde på arbejdsmarkedet. Ordet "fælles" i betegnelsen fælles kompetencebeskrivelse dækker over, at den omfatter både arbejdsmarkedsuddannelser og udvalgte enkeltfag.

En fælles kompetencebeskrivelse udarbejdes af et efteruddannelsesudvalg, eller af flere efteruddannelsesudvalg i samarbejde, og godkendes af Undervisningsministeriet efter udtalelse fra Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (REVE). Fælles kompetencebeskrivelser udarbejdes på baggrund af efteruddannelsesudvalgenes analyser af arbejdsmarkedets kompetencebehov.

De fælles kompetencebeskrivelser udgør grundlaget for efteruddannelsesudvalgenes udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser og optagelse af enkeltfag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser. De fælles kompetencebeskrivelser udgør desuden grundlaget for godkendelser til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser. Endelig er de fælles kompetencebeskrivelser rammerne om uddannelsesinstitutionernes udbud og sammensætning af konkrete kurser målrettet behov og efterspørgsel.

Senest tre år efter godkendelsen af en fælles kompetencebeskrivelse giver efteruddannelsesudvalget ministeriet besked på, om den fælles kompetencebeskrivelse skal revideres, fortsætte eller bortfalde. Hvis efteruddannelsesudvalget vurderer, at den fælles kompetencebeskrivelse skal revideres, har udvalget et halvt år til at gennemføre revisionen.

En fælles kompetencebeskrivelse består af:

- Titel
- Beskrivelse af et jobområde på arbejdsmarkedet
- Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer
- Oversigt over de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er knyttet til den fælles kompetencebeskrivelse
- Eventuelle merit- og strukturbilag.

1. Titel

Efteruddannelsesudvalget giver den fælles kompetencebeskrivelse en titel, som er dækkende for arbejdet i jobområdet. Det vil sige, at titlen skal tage udgangspunkt i arbejdets indhold, ikke i en uddannelses- eller stillingsbetegnelse.

2. Beskrivelse af et jobområde på arbejdsmarkedet

Et jobområde defineres ved de produkter og/eller ydelser, som arbejdet i området resulterer i, den produktion/arbejdsproces, som arbejdet i området består af, samt den gruppe af medarbejdere, der typisk indgår i jobområdet.

Beskrivelse af jobområdet

Jobområdet beskrives med udgangspunkt i AMU's udviklingsmålgruppe: ufaglærte og faglærte.

Jobområdet identificeres gennem en beskrivelse af de produkter og/eller ydelser, som ved deres materialer, arbejdsmetoder, arbejdsprocesser og/eller arbejdsorganisering afgrænser jobområdet i forhold til resten af arbejdsmarkedet.

Jobområdet identificeres endvidere med en beskrivelse af den produktion og arbejdsproces, som arbejdet består af.

Endelig identificeres jobområdet gennem en beskrivelse af en eller flere medarbejdergrupper, som overordnet set har ensartede kompetencer.

Beskrivelsen af jobområdet har til formål at identificere et samlet område, som den efterfølgende udvikling og vedligeholdelse af uddannelsesmål skal målrettes mod. Beskrivelsen skal endvidere tydeliggøre den sammenhæng, som efteruddannelse inden for området indgår i.

Beskrivelse af de typiske arbejdspladser inden for jobområdet

Beskrivelsen af jobområdet uddybes med en beskrivelse af virksomhedernes størrelse, produktionens organisering i jobfunktioner, teknologiudviklingen i virksomhederne samt eventuelle andre særlige forhold på arbejdspladserne.

Beskrivelse af medarbejdernes typiske uddannelses- og erhvervsbaggrund

Beskrivelsen af jobområdet uddybes med en beskrivelse af medarbejdernes typiske uddannelses- og erhvervsbaggrund samt eventuelle andre kompetencer. Videre beskrives mulighederne for jobudvikling og jobskifte samt andre forhold, der er af betydning for medarbejdergruppen.

Beskrivelse af arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet

Beskrivelsen af jobområdet uddybes med en beskrivelse af, om medarbejderne fortrinsvis arbejder alene eller i grupper, graden af selvstændighed i jobområdet og samarbejdet med andre medarbejdergrupper samt kontakten til personer uden for virksomheden.

3. Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Arbejdsmarkedsrelevante kompetencer tilknyttet et jobområde defineres som kompetencer, der anvendes inden for jobområdet, og som efteruddannelsesudvalget vælger, at der skal udvikles og gennemføres erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse til. Kompetencerne beskrives med udgangspunkt i opgavevaretagelsen på arbejdspladserne i jobområdet.

I beskrivelsen skal der lægges vægt både på kompetencer, som tager udgangspunkt i produktionen/ydelserne, og på kompetencer, der vedrører f.eks. planlægning, samarbejde og arbejdsorganisering. Der skal ikke anføres et bestemt antal kompetencer, men efteruddannelsesudvalget skal sikre, at kompetencerne er dækkende for jobområdet og for den efterfølgende udvikling og vedligeholdelse af arbejdsmarkedsuddannelser og optagelse af enkeltfag til området.

4. Beskrivelse af en tilhørende arbejdsmarkedsrelevant kompetence

Efteruddannelsesudvalget beskriver hver tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetence efter følgende struktur, idet nogle af punkterne kan være mere afgørende end andre:

- Betegnelse af kompetencen
- Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet
- Teknologi og arbejdsorganisering
- Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav
- Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet.

5. Oversigt over de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der er knyttet til den fælles kompetencebeskrivelse

Når en fælles kompetencebeskrives godkendes, skal den være "født" med en række arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag. I takt med udviklingen i uddannelsesbehovene inden for jobområdet optages nye arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag til den fælles kompetencebeskrivelse, og uaktuelle uddannelser afkobles.

Det står uddannelsesinstitutionerne frit for at sammensætte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag til konkrete kurser. Dog skal eventuelle strukturer overholdes ved udstedelse af certifikater. Der kan ikke ændres i uddannelsernes mål, som altid skal efterleves. Det vil sige, at deltageren altid skal have opnået målet i de(n) uddannelse(r), der indgår i et konkret kursus.

Efteruddannelsesudvalgene kan udarbejde en eller flere vejledende uddannelsesstrukturer til en fælles kompetencebeskrivelse. Ved en vejledende uddannelsesstruktur forstås, at flere arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag kan indgå i en vejledende sammenhæng.

Vejledende strukturbilag skal ikke godkendes af Undervisningsministeriet. Efteruddannelsesudvalg, faglige udvalg, andre godkendte faglige sammenslutninger eller myndigheder kan vedtage en struktur for eksempel i forbindelse med certifikater.

I AMU-sammenhæng tales der først og fremmest om merit til erhvervsuddannelser, sosu-uddannelser og landbrugsuddannelser. Se opslaget: Merit.

Vejledende uddannelsesstrukturer og merit kan inddateres i en fælles kompetencebeskrivelse gennem faneblade oprettet i 2004. efteruddannelse.dk. Inddateringen sker i faneblade i tilknytning til beskrivelsen af den fælles kompetencebeskrivelse. Der kan ikke ske inddatering af vejledende uddannelsesstruktur eller merit i forhold til de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser eller enkeltfag.

Inddateringen er tilrettelagt med henblik på, at det teknisk kan håndteres, at de forskellige efteruddannelsesudvalg har meget forskellige behov for at kunne synliggøre henholdsvis vejledende uddannelsesstrukturer og merit i de fælles kompetencebeskrivelser, ligesom vejledende uddannelsesstrukturer og meritskemaer

kan se meget forskellige ud. Inddateringen kan eventuelt bestå af et link til en merit- eller strukturoversigt på efteruddannelsesudvalgets egen hjemmeside.

6. Målgruppens størrelse

Efteruddannelsesudvalget skal ved inddatering af den fælles kompetencebeskrivelse angive den forventede målgruppestørrelse for den samlede kompetencebeskrivelse. Den forventede målgruppestørrelse anvendes af Undervisningsministeriet som en del af vurderingsgrundlaget ved godkendelsen af den fælles kompetencebeskrivelse.

7. Samspillet mellem enkeltfag og arbejdsmarkedsuddannelser

For erhvervsuddannelserne gælder, at de faglige udvalg kan indpasse arbejdsmarkedsuddannelser som fag i en erhvervsuddannelse, når dette er relevant. Når en arbejdsmarkedsuddannelse indpasses som områdefag eller bundet specialefag i en erhvervsuddannelse, ændrer arbejdsmarkedsuddannelsen status og bliver et enkeltfag. Når en arbejdsmarkedsuddannelse indpasses som valgfrit specialefag bibeholder arbejdsmarkedsuddannelsen sin status som arbejdsmarkedsuddannelse og kan ikke udbydes som enkeltfag under åben uddannelse.

8. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 2
Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2.

8. Individuel kompetenceafklaring (IKA)

Individuel kompetenceafklaring er et program til individuel planlægning af uddannelse inden for rammerne af Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. Planlægning af uddannelse sker på baggrund af en vurdering af den enkelte deltagers realkompetencer.

Individuel kompetenceafklaring er et selvstændigt program i AMU med et selvstændigt formål. Det vil sige, at individuel kompetenceafklaring beskrives og styres på lov-, bekendtgørelses og vejledningsniveau.

Formålet med individuel kompetenceafklaring er at afklare, dokumentere, vurdere og anerkende den enkelte deltagers realkompetencer i forhold til de kompetencer, som beskrives i arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag (uddannelsesmål) i de fælles kompetencebeskrivelser.

Hvilke specifikke arbejdsmarkedsuddannelser og/eller enkeltfag inden for de fælles kompetencebeskrivelser, den enkelte deltager afklares og vurderes i forhold til, afgøres af den enkelte deltagers aktuelle eller fremtidige job- og kompetenceprofil.

Resultatet af en individuel kompetenceafklaring vil normalt være en uddannelsesplan inden for AMU-lovens rammer "skræddersyet" til den enkelte deltagers uddannelsesbehov eller, i tilfælde hvor deltagerens uddannelsesbehov ikke som forventet kan tilgodeses inden for AMU, henvisning til andet.

Uddannelsesinstitutionerne tilrettelægger og gennemfører individuel kompetenceafklaring for den enkelte deltager og har ansvaret for kvaliteten heraf.

1. Godkendelse til udbud af individuel kompetenceafklaring

Godkendelse til at udbyde individuel kompetenceafklaring omfattes af godkendelsen til at udbyde en fælles kompetencebeskrivelse.

Dvs. at en uddannelsesinstitution automatisk er godkendt til at udbyde individuel kompetenceafklaring i forhold til de arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, der optaget i den/de fælles kompetencebeskrivelser, som uddannelsesinstitutionen er godkendt til udbyde.

Godkendelsen til at udbyde individuel kompetenceafklaring er eksklusiv. Dvs. den omfatter ikke godkendelse til at udbyde individuel kompetenceafklaring i forhold til arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i fælles kompetencebeskrivelser, som uddannelsesinstitutionen ikke er godkendt til at udbyde.

Der kan ikke søges om selvstændig godkendelse til udbud af individuel kompetenceafklaring.

2. Udlægning af godkendelse til at gennemføre individuel kompetenceafklaring

Reglerne for udlægning af godkendelse til at gennemføre individuel kompetenceafklaring følger reglerne for udlægning af undervisning på arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse.

Udlægning af undervisning sker for én enkelt arbejdsmarkedsuddannelse og/eller for ét enkeltfag optaget i en fælles kompetencebeskrivelse. Med denne udlægning af undervisning på en arbejdsmarkedsuddannelse/et enkeltfag følger også udlægning af muligheden for at gennemføre individuel kompetenceafklaring i forhold til den pågældende arbejdsmarkedsuddannelse/enkeltfag – og *kun* i forhold til den pågældende udlagte arbejdsmarkedsuddannelse/enkeltfaget.

3. Et fælles koncept til individuel kompetencevurdering

Et nyt koncept til individuel kompetenceafklaring og -vurdering er under udvikling. Det nye koncept afløser AMU-systemets individuelle kompetenceafklaring (IKA) og individuel kompetencevurdering (IKV) i forhold til grunduddannelse for voksne (GVU).

Det nye koncept vil stadig have individuel uddannelsesplanlægning som mål, men udvikles så vidt muligt som et fælles/tværgående koncept for afklaring, dokumentation, vurdering og anerkendelse af realkompetencer i forhold til uddannelser under lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., grunduddannelse for voksne (GVU) og eventuelt anden erhvervsrettet uddannelse tilrettelagt for voksne.

4. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 4
Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 4

Vejledning nr. 9823 af 19. december 2003 om individuel kompetenceafklaring.

9. Kvalitetssikring

Kvalitetssikring af arbejdsmarkedsuddannelserne sker ved at arbejde systematisk med kvalitet i alle led af arbejdet omkring uddannelsesindsatsen med henblik på at opnå en god kvalitet og ved løbende at anvende amukvalitet i dette arbejde til måling og evaluering af indsatsen.

Anvendelsen af amukvalitet er fælles for arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser (se www.amukvalitet.dk).

1. Fælles definition af god kvalitet i arbejdsmarkedsuddannelserne

amukvalitet er et resultat af mange års arbejde med at finde egnede metoder og redskaber til at gennemføre effektiv kvalitetssikring og kvalitetsdokumentation for arbejdsmarkedsuddannelserne.

På baggrund af de indhøstede erfaringer har ministeriet, repræsentanter for efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner i fællesskab fastlagt, at arbejdet med kvalitet i arbejdsmarkedsuddannelserne skal tage udgangspunkt i en fælles, konkret definition på, hvad god kvalitet er.

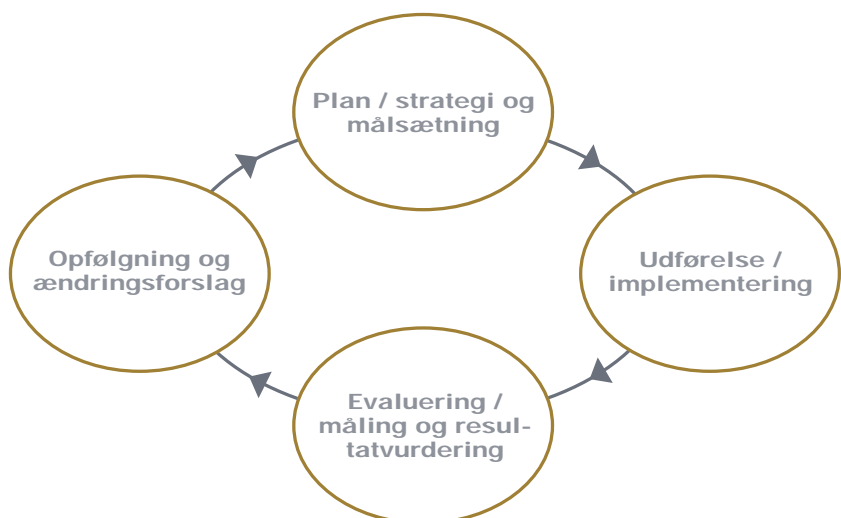
For arbejdsmarkedsuddannelserne opnås god kvalitet i uddannelsesindsatsen ved den samtidige opfyldelse af følgende målsætninger

- At deltagerne opnår de kompetencer, der er hensigten med den arbejdsmarkedsuddannelse, de deltager i, og
- At de opnåede kompetencer er relevante for deltagerne selv, virksomhederne og/eller arbejdsmarkedet.

2. Systematisk arbejde med kvalitet: Kvalitetscirklen som model

Kvalitetsarbejdet i AMU tager udgangspunkt i *kvalitetscirklen*. Kvalitetscirklen er også EU's anbefalede model for arbejdet med kvalitet i de erhvervsrettede uddannelser og efteruddannelser.

Kvalitetscirklen

Som model for arbejdet med sikre og udvikle kvaliteten af arbejdsmarkedsuddannelserne indebærer kvalitetscirklen,

- At alle led i uddannelsesindsatsen skal dokumenteres, det vil sige, at der skal være relevant, tilgængelig og hurtig omsætningsbar information til rådighed for vurdering af den indsats, der ydes,
- At alle aktører hver især har ansvar for at foretage vurdering og opfølgning på informationerne, både i forhold til informationer, der vedrører organisationer/institutioner, og i forhold til at dele information og oplyse andre led i uddannelsesindsatsen om forhold, der bør gøres anderledes.

3. Gennemførelse af kvalitetssikring og kvalitetsudvikling

Undervisningsministeriet kræver generelt – bl.a. i forbindelse med tilsyn - at uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg arbejder systematisk og synligt med sikring af kvaliteten. Det er op til de enkelte uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg, hvordan arbejdet med kvalitetssikring konkret tilrettelægges. Men ministeriets krav er, at uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg skal have etableret arbejdsgange, der synligt og dokumenterbart følger kvalitetscirklen som hovedmodel for arbejdet med arbejdsmarkedsuddannelserne.

Det vil sige, at der løbende planlægges og sættes mål/laves strategi, gennemføres aktiviteter efter de fastsatte planer, måles og vurderes på indsatsen, og at der på denne baggrund sker revurdering af planerne/strategierne.

For så vidt angår de fælles internetbaserede redskaber, vil det derfor også - udover de måleresultater, der skal offentliggøres på hvert uddannelsesinstitutionens hjemmeside efter "Lov om gennemsigtighed og åbenhed" - være et krav, at amukvalitet bruges aktivt og systematisk i forbindelse med evaluering, måling og vurdering af uddannelsesinstitutionens, henholdsvis efteruddannelsesudvalgets arbejde med arbejdsmarkedsuddannelserne.

4. Opgaver og roller i anvendelsen af arbejdsmarkedsuddannelsernes fælles kvalitetssikrings redskaber

De fælles kvalitetssikringsredskaber på internettet (www.amukvalitet.dk) har til formål at tilvejebringe hurtig, gennemsigtig og sammenlignelig dokumentation for, hvordan det går med uddannelsesindsatsen, tilgængelig for alle, der skal bruge dokumentationer i arbejdet med kvalitet.

Resultater af målinger med de fælles kvalitetssikringsredskaber offentliggøres i aggregeret form, og de fælles kvalitetssikringsredskaber rummer desuden detaljeret information til lærer, uddannelsesinstitution og efteruddannelsesudvalg om netop dét, der vedrører deres arbejde med kvalitet i uddannelsesindsatsen.

De fælles kvalitetssikringsredskaber på internettet rummer i dag

- Brugertilfredshedsmåling fra deltagere og virksomheder
- Videnstilvækstmåling på udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser for at se, hvordan det går med indlæring, hvilket er en indikation på effekten af uddannelsesindsatsen, og
- Mulighed for efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner til i systemets såkaldte IDV-modul selv at beslutte og designe fleksible målinger til eg-

ne interne formål, f.eks. IDV uddannelser, men også andre uddannelsestyper og andre typer målinger, medarbejdertilfredshedsmåling etc.

Uddannelsesinstitutionerne skal

- Foretage evalueringer og effektmålinger ved at sørge for, at deltagere og virksomheder får de relevante spørgeskemaer, og at besvarelserne registreres i systemet
- Anvende resultaterne i kvalitetssikring og -udvikling og reagere hvis noget går skævt omkring undervisningen eller uddannelsesinstitutionens andre opgaver omkring uddannelserne, herunder bringe oplysninger videre til efteruddannelsesudvalg og ministeriet, hvis noget bør ændres
- Medvirke til at udvikle de fælles kvalitetssikringsredskaber.

Den enkelte uddannelsesinstitution kan vælge at udarbejde supplerende spørgsmål om forhold på uddannelsesinstitutionen, f.eks. om selve undervisningen, undervisningsudstyr m.v., som man finder relevant at få deltageres vurdering af i forhold til løsning af uddannelsesinstitutionens opgaver omkring arbejdsmarkedsuddannelserne.

Samlet betyder det, at den enkelte uddannelsesinstitution som minimum skal have etableret enkle procedurer for månedlig eller kvartalsvis gennemgang af resultater af målinger med de fælles kvalitetssikringsredskaber og procedurer for opfølgning, herunder planer og procedurer for samarbejdet mellem udvalg og uddannelsesinstitution omkring anvendelse af resultaterne i den indbyrdes dialog.

Uddannelsesinstitutionerne skal supplerende have planer og procedurer for anvendelse af resultaterne i forhold til de lokale uddannelsesudvalg og virksomhederne.

Efteruddannelsesudvalgene skal

- Udarbejde spørgsmål til evalueringerne om de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag indenfor de fælles kompetencebeskrivelser
- Udarbejde effektmålingsspørgsmål til udvalgte arbejdsmarkedsuddannelser efter aftale med ministeriet
- Anvende www.amukvalitet.dk til løbende at følge med på deres område og bruge resultaterne til kvalitetssikring og udvikling af arbejdsmarkedsuddannelserne og desuden bruge resultaterne i dialogen med uddannelsesinstitutionerne
- Medvirke til at udvikle de fælles kvalitetssikringsredskaber.

Samlet betyder det, at det enkelte efteruddannelsesudvalg som minimum skal have etableret enkle procedurer for månedlig eller kvartalsvis gennemgang af resultater af målinger med de fælles kvalitetssikrings redskaber, og procedurer for opfølgning, herunder planer og procedurer for samarbejdet mellem udvalg og uddannelsessteder omkring anvendelse af resultaterne i den indbyrdes dialog.

Undervisningsministeriet skal

- Sørge for at de fælles, generelle spørgsmål i spørgeskemaerne er relevante og aktuelle

- Sørge for overordnet udvikling, drift og vedligeholdelse af de fælles kvalitetssikringsredskaber
- Anvende resultaterne i forberedelsen af godkendelse af uddannelsesinstitutioner til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser
- Anvende resultaterne i forbindelse med tilsynsopgaver, kvalitetssikring og udvikling overfor uddannelsesinstitutioner og efteruddannelsesudvalg.

5. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 1003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 8

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 5

Lov nr. 414 af 6. juni 2002 om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v.

10. Lærerkvalifikationer og læreruddannelse

Lærere, der underviser på arbejdsmarkedsuddannelser, skal som minimum have de kvalifikationer, som svarer til erhvervsuddannelsesniveau inden for deres faglige område, eller tilsvarende inden for de ufaglærte områder.

Lærerne skal have mindst 3 års relevant og tidssvarende erhvervs erfaring.

Lærerne skal senest to år efter deres ansættelse som minimum have pædagogiske kvalifikationer, svarende til pædagogisk uddannelse for lærere ved erhvervsskolerne, PG.

Derudover kommer eventuelle særlige kvalifikationskrav ved undervisning på arbejdsmarkedsuddannelser, der kan føre til certifikatudstedelse. Sådanne kvalifikationskrav fremgår af 2004.efteruddannelse.dk under punktet yderligere bestemmelser ved certifikatudannelser.

Endelig stilles særlige krav til lærere, der underviser i dansk som andetsprog. Se opslaget: Flygtninge og indvandrere i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Det er uddannelsesinstitutionen, der er ansvarlig for, at lærerne har såvel de nødvendige faglige som de pædagogiske kvalifikationer, ligesom det er uddannelsesinstitutionen, der er ansvarlig for, at lærerne løbende gennemfører den nødvendige kvalificering. Uddannelsesinstitutionen afholder udgifterne i forbindelse med lærernes deltagelse i uddannelse. Midler hertil er indregnet i taksterne.

1. Lærernes faglige kvalifikationer

Lærerne skal have en faglig uddannelse og erhvervs erfaring inden for de områder, hvor de skal undervise. Formålet hermed er, udover at lærerne skal beherske det faglige indhold i undervisningen, at lærerne skal have forståelse for deltagernes arbejdspladserfaringer og løbende skal kunne inddrage erfaringer fra arbejdspladser på området i undervisningen. Lærerne skal praksisnært kunne formidle en dialog mellem den undervisning, der foregår på uddannelsesinstitutionen, og den læring der foregår på arbejdspladsen. Dette gælder såvel i planlægningen som i gennemførelsen af undervisningen.

Efteruddannelsesudvalgene skal, hvis der vurderes at være et behov herfor, udvikle faglig efteruddannelse for lærerne, f.eks. i forbindelse med udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser.

2. Lærernes voksenpædagogisk kvalifikationer

Lærernes voksenpædagogiske kvalifikationer skal omfatte kvalifikationer til at tilrettelægge og gennemføre undervisning for voksne ufaglærte og faglærte, der kan være uddannelsesuvante og kan have læse-, skrive- og regneproblemer.

Tilrettelæggelsen af undervisningen med udgangspunkt i de konkrete deltageres erfaringer er afgørende for, at det kan lykkes at gennemføre undervisningen ud fra den fastsatte varighed.

Fleksible afholdelsesformer - som fjernundervisning og åben værkstedsundervisning - forudsætter, at lærerne behersker en bred vifte af tilrettelæggelsesformer og kan tilrettelægge praksisnære uddannelsesforløb, hvor både virksomhedens og den enkelte deltagers behov tilgodeses, og den landsdækkende kompetence opnås.

Undervisningsministeriet kan, hvis der vurderes at være behov herfor, udvikle efteruddannelse for lærerne på disse områder.

3. Lærernes kvalifikationer i forhold til de tværgående områder som informationsteknologi, individuel kompetenceafklaring, arbejdsmiljø m.v.

Undervisningsministeriet kan, hvis der vurderes at være behov herfor, udvikle og afholde efteruddannelse i forhold til de tværgående områder.

Inden for it-området etableres et videncenter på AMU-Center Vestjylland. Videncentret har til formål at samle viden og erfaring om læreruddannelse og behov for lærerkvalificering i forbindelse med undervisning inden for AMU's grundlæggende it-uddannelser og i forbindelse med inddragelse af it-aspektet i de øvrige faglige uddannelser.

4. Lærernes deltagelse i udviklingsprojekter

I AMU-systemet er der tradition for, at lærerne medvirker i udviklingsprojekter, hvad enten projekterne er iværksat af Undervisningsministeriet, af et efteruddannelsesudvalg eller af uddannelsesinstitutionen selv. Medvirken i udviklingsprojekter anses for at være en værdifuld kvalificering af de lærere, der deltager, og bidrager til AMU-systemets samlede pædagogiske og faglige udvikling. Når lærere, der skal undervise på en ny arbejdsmarkedsuddannelse, har været inddraget i udviklingen af uddannelsen, kan deltagelsen i udviklingsarbejdet opfattes som et alternativ eller supplement til efteruddannelse inden for det pågældende område.

5. Henvisninger

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2

Bekendtgørelse nr. 677 af 12. juli 1996 om den pædagogiske uddannelse af lærere ved erhvervsskolerne (Pædagogikum).

11. Merit

Merit er godskrivning af tidligere opnået kompetence. Merit medfører, at deltageren bliver fritaget for undervisning og eventuel eksamen i det fag, der gives merit for. Merit kan ligeledes eventuelt betyde afkortning af en uddannelse.

1. Merit for arbejdsmarkedsuddannelse i erhvervsuddannelserne

Merit for en konkret arbejdsmarkedsuddannelse i relation til erhvervsuddannelserne vil i hvert enkelt tilfælde bero på en vurdering foretaget i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og det relevante faglige udvalg efter anmodning fra det relevante efteruddannelsesudvalg. Denne vurdering udmøntes i regler om merit i de enkelte bekendtgørelser eller vejledninger til erhvervsuddannelsen.

Meritskemaer eller eventuelt andre angivelser af merit i erhvervsuddannelsens bekendtgørelse eller vejledning er et udtryk for den minimumsmerit, alle ansøgere har ret til.

Herudover kan en uddannelsesinstitution eller det faglige udvalg give merit efter en konkret vurdering, hvis ansøgeren på grundlag af tidligere uddannelse eller beskæftigelse har særlige forudsætninger. Uddannelsesinstitutionen kan give merit for skoledelen af en erhvervsuddannelse, og det faglige udvalg kan give merit for praktikdelen.

2. Merit for arbejdsmarkedsuddannelse i de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser

Fællesbestyrelsen for uddannelserne på den enkelte social- og sundhedsskole fastsætter i uddannelsesordningen for den enkelte sosu-uddannelse retningslinier for uddannelsesinstitutionens godkendelse af merit til ansøgere med relevante uddannelses- og beskæftigelsesmæssige forudsætninger.

3. Merit for arbejdsmarkedsuddannelse i uddannelsen til faglært landmand

For uddannelsen til faglært landmand gælder, at mulighederne for merit er angivet i et bilag til bekendtgørelsen om uddannelsen til faglært landmand. Uddannelsesinstitutionerne giver merit i henhold hertil. Meritbilaget omfatter pt. ikke merit for arbejdsmarkedsuddannelse. Landbrugsuddannelsesudvalget kan derudover give merit efter ansøgning

4. Meritbilag i 2004.efteruddannelse.dk

Efteruddannelsesudvalget kan indtaste meritbilag i et faneblad i 2004.efteruddannelse.dk. Meritbilag beskriver merit for en eller flere arbejdsmarkedsuddannelser tilknyttet den pågældende fælles kompetencebeskrivelse. Inddateringen kan eventuelt bestå af et link til en meritoversigt på efteruddannelsesudvalgets egen hjemmeside. Meritbilag i 2004.efteruddannelse.dk er vejledende.

5. Henvisninger

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2

Bekendtgørelse nr. 184 af 22. marts 2004 om erhvervsuddannelse, kapitel 4 og 9

Bekendtgørelse nr. 849 af 11. august 2004 om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, kapitel 13 og 14

Bekendtgørelse nr. 597 af 9. juli 1997 om uddannelse til faglært landmand, kapitel 3

Bekendtgørelse nr. 251 af 2. april 2003 om ændring af bekendtgørelse om uddannelsen til faglært landmand, bilag 1.

12. Optag og visitation

Uddannelsesinstitutionerne skal visitere og optage ansøgere til arbejdsmarkedsuddannelserne således, at en deltager optages på netop den uddannelse, der ud fra den pågældende deltagers forudsætninger sikrer, at deltageren opnår kompetence i forhold til den job/arbejdsfunktion, deltageren ønsker at uddanne sig til.

I beskrivelsessystematikken i de fælles kompetencebeskrivelser anføres målgruppen i forbindelse med beskrivelsen af jobområdet. Der angives derimod ikke en målgruppe i forhold til den enkelte arbejdsmarkedsuddannelse.

En arbejdsmarkedsuddannelse er primært rettet mod beskæftigede ufaglærte og faglærte inden for de målgrupper, der er beskrevet i forhold til de enkelte jobområder. En arbejdsmarkedsuddannelse er ligeledes udviklet til denne målgruppe. Således er den vejledende maksimale varighed fastsat på baggrund af udviklingsmålgruppens forudsætninger på området.

En uddannelsesinstitution kan dog til en arbejdsmarkedsuddannelse også optage personer, der ikke tilhører AMU's udviklingsmålgruppe af ufaglærte og faglærte. Uddannelsesinstitutionen kan således, hvis der er behov herfor, sammensætte hold, hvor AMU-udviklingsmålgruppen gennemfører undervisningen sammen med enkelte deltagere fra andre målgrupper. Dermed er der mulighed for, at for eksempel alle medarbejdere fra samme afdeling på en virksomhed kan deltage sammen - også selv om nogle af dem har en uddannelse over erhvervsuddannelsesniveau.

En uddannelsesinstitution skal dog tilrettelægge sit udbud således, at det markedsføres i forhold til beskæftigede ufaglærte og faglærte. Uddannelsesinstitutionerne har ansvar for at sikre, at der ikke sker en særlig prioritering af personer med uddannelse over erhvervsuddannelsesniveau.

I beskrivelsessystematikken til de fælles kompetencebeskrivelser kan en eventuel struktur anføres som et vejledende bilag til en fælles kompetencebeskrivelse. Der anføres ikke struktur i forbindelse med den enkelte arbejdsmarkedsuddannelser. Herfra er dog undtaget enkelte arbejdsmarkedsuddannelser, der kan føre til certifikatudstedelse, hvor en struktur er en del af et myndighedskrav.

En vejledende meritstruktur kan ligeledes inddateres ligeledes som et bilag til en fælles kompetencebeskrivelse.

Ved udbud af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag kan en uddannelsesinstitution anvende den vejledende struktur, som indgår som bilag til den fælles kompetencebeskrivelse, eller uddannelsesinstitutionen kan selv sammensætte en struktur inden for arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag, som uddannelsesinstitutionen er godkendt til at udbyde.

Uddannelsesinstitutionen skal ved visiteringen sikre sig, at en deltager indtræder på det trin i en vejledende struktur, der svarer til deltagerens forudsætninger.

Uddannelsesinstitutionen kan inden visitering af en deltager afklare deltagerens forudsætninger, f.eks. ved anvendelse af individuel kompetenceafklaring. Der er til enkelte arbejdsmarkedsuddannelser udarbejdet it-baserede værktøjer, som kan anvendes inden optag på disse uddannelser.

I forbindelse med visiteringen til en arbejdsmarkedsuddannelse skal uddannelsesinstitutionen være opmærksom på, om deltageren mangler forudsætninger i forhold til anvendelse af de grundlæggende kulturtekniske værktøjer, som for eksempel læsning, skrivning, regning og matematik.

Hvis en deltager i forbindelse med optag vurderes at have manglende forudsætninger for at kunne gennemføre relevant erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse, kan deltageren inden uddannelsen henvises til arbejdsmarkedsuddannelse på området, som for eksempel faglig læsning eller faglig regning og matematik.

Alternativt kan en deltager henvises til f.eks. forberedende voksenundervisning.

Henvisning til læse- og regneundervisning kan også ske efter en gennemført erhvervsrettet voksen-efteruddannelse på baggrund af, at erfaringer gjort ved gennemførelse af undervisningen, har vist, at deltageren ikke har de nødvendige forudsætninger for at kunne udføre de jobfunktioner, der er beskrevet i den handlingsorienterede målformulering for uddannelsen eller i enkeltfagets målpinde.

1. Henvisninger

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2

Lov nr. 487 af 31. maj 2000 om forberedende voksenundervisning (FVU-loven)

13. Praksisnær kompetenceudvikling

Praksisnær kompetenceudvikling er betegnelsen for den måde, uddannelse tænkes på i AMU-systemet.

Det vigtigste i denne uddannelsestænkning er læringens mål, indhold og tilrettelæggelse, frem for hvor den finder sted.

Praksisnær kompetenceudvikling er ikke blot en ny tilrettelæggelsesform, men markerer et skift i optik, hvor kompetenceudvikling med hele arbejdslivet som læringsarena sættes i fokus og erstatter opfattelser af læring, som noget, der fortrinsvis sker på en uddannelsesinstitution.

Der er forskellige opfattelser af praksisnær kompetenceudvikling. For nogen er det at flytte undervisningen ind på virksomheden og gøre brug af virksomhedens maskiner og materialer, men i øvrigt at opretholde en relativ traditionel adskillelse mellem formel læring på en uddannelsesinstitution og uformel læring i en virksomhed. For andre er det et spørgsmål om graden af den indflydelse, som virksomheder og medarbejdere har på undervisningens mål, indhold og tilrettelæggelse i bredere forstand. For atter andre er praksisnær kompetenceudvikling en aktivitet, som forudsætter egentlig koordination og arbejdsdeling mellem den formelle uddannelse og praksislæringen på virksomheden.

1. Et "noget for noget" - samarbejde

Initiativet "Den gode leverance" i AMU havde til hensigt at skabe en bedre sammenhæng mellem indhold og tilrettelæggelse af arbejdsmarkedsuddannelserne og brugernes behov. Man tænkte uddannelse i et kunde/leverandørforhold. Praksisnær kompetenceudvikling anlægger i højere grad et "noget - for noget" perspektiv. Det er et partnerskab, hvor virksomhederne må spille aktivt med, hvis kompetenceudviklingen skal forløbe succesfuldt. Virksomhederne kan spille med på forskellige måder, og samarbejdet kan beskrives i følgende tre kategorier:

- Den løst strukturerede samarbejdsform
- Det forpligtende samarbejde
- Partnerskab som samarbejdsform

Den *løst strukturerede samarbejdsform* er kendetegnet ved et ad-hoc samarbejde mellem virksomhed og uddannelsesinstitution. Virksomheden har et akut behov for uddannelse, men varetager i høj grad selv uddannelsesplanlægningen. Samarbejdet er afgrænset og har en midlertidig karakter, som dog på sigt kan udvikle sig til et mere forpligtende samarbejde. Uddannelsesinstitutionernes praksisnære indsats bedømmes i denne samarbejdsform i høj grad på deres evne til at løse specifikke problemer her og nu, først og fremmest gennem lærernes evne til at identificere dels behovene i virksomhederne, dels medarbejdernes forudsætninger og herudfra tilrettelægge et målrettet forløb. Det praksisnære giver sig først og fremmest til udtryk i de materialer og eksempler, der anvendes i

undervisningen, men også gennem det fokus lærerne har på deltagernes reelle kompetencer.

Det *forpligtende samarbejde* har en længerevarende karakter, og der er en løbende dialog om uddannelsesbehov og uddannelsernes indhold. Muligvis er uddannelsesinstitutionen inddraget i behovsaflæringen af medarbejderne og evt. også i virksomhedens uddannelsesplanlægning.

I det forpligtende samarbejde har lærerne typisk en personlig kontakt til virksomhederne og vil være bekendt med daglige arbejdsgange, arbejdspladskulturen m.v. Der er et afsæt for at tilrettelægge forløb, som inddrager den uformelle læring på virksomhederne.

Det forpligtende samarbejde retter sig primært mod de større virksomheder, men der er eksempler på mindre virksomheder, der har dannet netværk om fælles kompetenceudvikling.

Partnerskabet som samarbejdsform er en videreudbygning af det forpligtende samarbejde. Her er der en tæt sammenkobling mellem virksomhedens strategiske udvikling og den praksisnære kompetenceudvikling. Det betyder, at uddannelsesinstitutionen skal sætte sig ind i virksomhedens strategi og handlingsplaner og indgå i en dialog om, hvordan kompetenceudviklingen kan være med til at understøtte de enkelte indsatsområder. Det er en samarbejdsform, som forudsætter, at der er en tæt relation mellem lærerne, medarbejderne og ledelsen på virksomheden.

2. Krav til virksomhederne og uddannelsesinstitutionerne

Praksisnær kompetenceudvikling stiller uanset model store krav til såvel virksomheder som uddannelsesinstitutioner.

Virksomhederne skal indgå som aktive samarbejdspartnere i behovsaflæring og implementering af medarbejdernes nyerhvervede kompetencer i dagligdagen. De må sammen med uddannelsesinstitutionerne formulere mål for kompetenceudviklingen og blandt andet dele den viden og indsigt, der er nødvendig for, at den formelle læring indholdsmæssigt og pædagogisk kan spille sammen med virksomhedens organisering, faktiske kompetencebehov og uformelle læring.

At kunne indgå som kvalificeret partner til virksomhederne er meget udfordrende for uddannelsesinstitutionerne. Flexibilitet og omstillingsparathed bliver nøgleord, når institutionerne skal levere praksisnære kompetenceudviklingsforløb som et grundlæggende princip i den erhvervsrettede voksenuddannelse. Institutionerne skal organiseres, så de er i stand til at samarbejde med virksomhederne både i en løs struktureret form, i et forpligtende samarbejde og i et partnerskab.

Samtidig skal uddannelsesinstitutionerne ved gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser på baggrund af et praksisnært samarbejde med en virksomhed sikre, at de enkelte arbejdsmarkedsuddannelser gennemføres i deres helhed uden at miste den landsdækkende kompetence.

Praksislæringen i virksomhederne har hidtil kun i meget begrænset omfang indgået i de overvejelser en institution typisk har gjort sig, når den planlægger undervisningen. Det er en stor udfordring til uddannelsesinstitutionerne at vurdere, hvilken type kvalificering, der sker på en given virksomhed, og herudfra foreslå aktiviteter, der giver den bedste læringsmæssige effekt. Tankegangen skal i princippet være, at formaliseret uddannelse kun inddrages dér, hvor uformelle og ikke-formelle læreprocesser ikke kan give den ønskede udvikling.

Lærernes kvalifikationer er en af nøgelfaktorerne i den praksisnære kompetenceudvikling. I endnu højere grad end tidligere skal lærerne kunne facilitere lære- og udviklingsprocesser med udgangspunkt i praksis. De skal ud på virksomhederne og få indblik i arbejdsgange, opgaver, kulturer m.v., og de skal kunne organisere læreprocesser uden for vante rammer i uddannelsesinstitutionens undervisningslokaler.

3. Særlige opmærksomhedspunkter ved praksisnær kompetenceudvikling

I forbindelse med praksisnær kompetenceudvikling er det en særlig udfordring for uddannelsesinstitutionen at opretholde en balance, hvor uddannelsen sammensættes og tilrettelægges tæt på den enkelte virksomhed og den enkelte deltagers behov for kompetenceudvikling og samtidig tilrettelægges således, at deltagerne opnår uddannelsesmålets landsdækkende kompetence og dermed opnår bevis for uddannelsen. Uddannelsen skal rette sig mod arbejdsmarkedsuddannelsernes handlingsorienterede målformuleringer og/eller enkeltfagets målpinde og må ikke få karakter af konsulenthjælp rettet mod den enkelte virksomheds problemer.

Uddannelsernes handlingsorienterede målformulering er fastsat centralt ud fra arbejdsmarkedets behov for kvalifikationer. Målformuleringen skal betragtes som et hele, og skolen kan derfor ikke fravælge en del af målet med den begrundelse, at denne del ikke er relevant i forhold til en deltagers behov eller i forhold til behovene i den aktuelle virksomhed.

Såvel arbejdsmarkedsuddannelser som enkeltfag, der er optaget i en fælles kompetencebeskrivelse, skal udbydes åbent. Er der sket åbent udbud, kan der dannes hold, som alene består af deltagere fra én virksomhed. Der må blot ikke ske ubegrundet udelukkelse af personer, der ikke er fra virksomheden.

4. Henvisninger

L73 Forslag til lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. fremsat 6. november 2002. Almindelige bemærkninger. Andre vilkår.

Bekendtgørelse nr. 243 af 1. april 2004 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 2 og 5

14. Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse, efteruddannelsesudvalg og lokale uddannelsesudvalg

På alle niveauer samarbejder arbejdsmarkedets parter med Undervisningsministeriet og uddannelsesinstitutionerne om voksen- og efteruddannelsesindsatsen. De centrale fora for dette samarbejde er Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (REVE), efteruddannelsesudvalgene og de lokale uddannelsesudvalg.

1. Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (REVE)

En af de væsentlige opgaver for REVE er at rådgive undervisningsministeren om grundlæggende arbejdsmarkedsrelevant kompetenceudvikling i form af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag optaget i fælles kompetencebeskrivelser. REVE udtaler sig således om fælles kompetencebeskrivelser inden godkendelsen og bliver løbende orienteret om ændringer i de fælles kompetencebeskrivelser så som optagelse og afkobling af arbejdsmarkedsuddannelser/enkeltfag i de fælles kompetencebeskrivelser. Derved sikres, at rådet har et samlet, overordnet overblik over arbejdsmarkedsuddannelserne, som rådet trækker på i sin rådgivning af undervisningsministeren vedrørende behovet for tilskud til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse efter lov om åben uddannelse.

2. Efteruddannelsesudvalg

Efteruddannelsesudvalgene skal analysere uddannelsesbehovene på arbejdsmarkedet i forhold til den samlede erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse og på baggrund af disse analyser udarbejde forslag til fælles kompetencebeskrivelser, der beskriver jobområder og de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer. De fælles kompetencebeskrivelser skal samtidig indeholde angivelse af, hvilke arbejdsmarkedsuddannelser og udvalgte enkeltfag, der kan bidrage til at opfylde behovene for arbejdsmarkedsrelevant kompetenceudvikling.

Efteruddannelsesudvalgene skal foretage en vurdering af arbejdsmarkedsuddannelserne, således at det sikres, at der ikke udvikles identiske arbejdsmarkedsuddannelser. Efteruddannelsesuddannelsesudvalgene skal endvidere afklare, om behovet kan dækkes af enkeltfag fra erhvervsuddannelserne, landbrugsuddannelserne og de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser eller af eksisterende private kurser. Hvis dette er tilfældet, udvikles der ikke en ny arbejdsmarkedsuddannelse.

Der pålægges således efteruddannelsesudvalgene en koordineringsforpligtelse, som kan indebære drøftelser med andre efteruddannelsesudvalg og faglige udvalg for at sikre, at der ikke udvikles identiske arbejdsmarkedsuddannelser.

På områder, hvor private udbydere uddannelsesaktiviteter, er der dog mulighed for at udbyde sådanne uddannelser som en del af en arbejdsmarkedsuddannelse,

hvis der er væsentlige arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitiske hensyn, der taler for en statslig indsats på området. Der vil her typisk være tale om hensyn i forhold til faglige sammenhænge og målgruppens behov.

Arbejdsmarkedsuddannelserne udvikles under hensyntagen til målgruppe, kvalitet og pædagogik, herunder hensyn til læse- og regnesvage deltagere.

De fælles kompetencebeskrivelser skal løbende revideres i forhold til udviklingen. Efteruddannelsesudvalgene skal vurdere de fælles kompetencebeskrivelseres aktualitet i forhold til arbejdsmarkedets behov og herunder vurdere, om de skal ændres, fortsætte uændret eller falde bort.

Efteruddannelsesudvalgene skal endvidere løbende optage nye og reviderede arbejdsmarkedsuddannelser og relevante enkeltfag i de fælles kompetencebeskrivelser, og udvalgene skal løbende lade uaktuelle arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag bortfalde fra de fælles kompetencebeskrivelser. Uddannelserne anses for at være uaktuelle, hvis de ikke har været anvendt som grundlag for et kursus i tre år.

Det er efteruddannelsesudvalgenes ansvar at udvikle faglig efteruddannelse for lærerne inden for de fælles kompetencebeskrivelseres jobområder. Efteruddannelsesudvalgene kan ansøge om tilskud hertil.

Efteruddannelsesudvalgene vil som hidtil kunne afholde læreruddannelsen, men uddannelserne finansieres af uddannelsesinstitutionerne. Drift af læreruddannelse indgår i taxametret for den enkelte uddannelse.

Efteruddannelse for lærerne inden for pædagogiske og tværgående områder, herunder grundlæggende it varetages af Undervisningsministeriet.

3. Lokale uddannelsesudvalg

Alle institutioner for erhvervsrettet uddannelse, som er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse, skal nedsætte et eller flere lokale uddannelsesudvalg. De øvrige uddannelsesinstitutioner, som er godkendt til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelse, har ikke pligt til at nedsætte lokale uddannelsesudvalg, men kan gøre det på eget initiativ.

Lokale uddannelsesudvalg rådgiver skolen i spørgsmål, som vedrører de fælles kompetencebeskrivelser, skolen er godkendt til at udbyde uddannelse inden for, og virker for samarbejdet mellem skolen og det lokale arbejdsmarked.

Med den større fleksibilitet og decentralisering, der ligger i det nye AMU-koncept, bliver det lokale samarbejde om uddannelsesindsatsen af helt afgørende betydning, og lokale uddannelsesudvalg kan give værdifuld rådgivning vedrørende uddannelsesinstitutionernes udbud af uddannelser. De lokale uddannelsesudvalg kan dermed bidrage til, at en praksisnær tilrettelæggelse af uddannelserne er i overensstemmelse med det lokale behov for kompetenceudvikling inden for rammerne af de fælles kompetencebeskrivelser.

Opgaverne for et lokalt uddannelsesudvalg fastsættes lokalt. Blandt opgaver, som de lokale uddannelsesudvalg i AMU-systemet kan rådgive om, er vurdering af uddannelsesbehov, udarbejdelse af forslag til nye uddannelser, rådgivning vedrørende sammensætning af uddannelsesforløb, rådgivning vedrørende fleksible afholdelsesformer, rådgivning vedrørende forsøgs- og udviklingsprojekter, rådgivning vedrørende lærerqualificering, rådgivning vedrørende uddannelser for flygtninge og indvandrere, rådgivning vedrørende kvalitetssikring og effektvurdering m.v.

4. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 3
Bekendtgørelse nr. 802 af 22 september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 1 og 2.

15. Tilrettelæggelse og afholdelse af arbejdsmarkedsuddannelser

Uddannelsesinstitutionerne kan, på grundlag af indholdet i de handlingsorienterede målformuleringer og de fælles kompetencebeskrivelser, frit vælge afholdelsesform og tilrettelæggelse af undervisningen ud fra lokale behov.

Uddannelsesinstitutionerne kan tilrettelægge undervisningen i arbejdsmarkedsuddannelser med kortere varighed end den vejledende maksimale varighed ud fra en vurdering af den enkelte deltagers forudsætninger og under hensyn til, at uddannelsens mål nås.

Det har været en hensigt med Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. at styrke uddannelsesinstitutionernes mulighed for at anvende fleksible afholdelsesformer. I AMU-systemet er der gennemført en række forsøg med fleksible afholdelsesformer, som man kan få et overblik over i det elektroniske katalog over projekter i Den Tværgående Udviklingspulje (TUP) på Undervisningsministeriets hjemmeside.

1. Tilstedeværelsesundervisning

Tilstedeværelsesundervisning er, når deltagerne og lærerne er tilstede i samme rum i mere end 50 % af undervisningstiden.

2. Heltidsundervisning i teorilokale/værksted

Arbejdsmarkedsuddannelserne er traditionelt tilrettelagt med denne afholdelsesform. Med heltids menes, at den daglige undervisningsdag har samme længde som den almindelige arbejdsdag for en deltager fra AMU-udviklingsmålgruppen. Traditionelt er det også samme lærer, der underviser hele dagen, hvorved deltagerne oplever sammenhæng i undervisningen.

3. Deltidsundervisning

Deltidsundervisning kan tilrettelægges, hvis det er hensigtsmæssigt for deltagerne og deres virksomhed. Deltidsundervisning vil typisk være tilrettelagt således, at deltagerne kan være på deres arbejdsplads den resterende tid på uddannelsesdagene. Det kan også være en hensigtsmæssig afholdelsesform for deltagere, som har et deltidsansættelsesforhold. Denne afholdelsesform kan indgå som et element i åbent værksted.

4. Opsplittet undervisning

Opsplittet undervisning betyder, at undervisningen afholdes med varigheden opsplittet over et længere tidsforløb. Splitundervisning kan tilrettelægges både som fuldtids- og deltidsundervisning. Denne afholdelsesform kan vælges enten af pædagogiske grunde eller for at tilgodese virksomheder, der ikke kan have medarbejdere på uddannelse flere dage i træk eller en hel uge ad gangen. Denne afholdelsesform kan også indgå som et element i åbent værksted.

5. Aftenundervisning

Denne afholdelsesform er primært tiltænkt undervisning, hvor medarbejderne normalt arbejder i fast aften-skift. Denne afholdelsesform kan også indgå som et element i åbent værksted.

6. Weekend undervisning

Denne afholdelsesform er primært tiltænkt uddannelser, hvor medarbejderne normalt arbejder i weekenderne. Denne afholdelsesform kan også indgå som et element i åbent værksted.

7. Åbent værksted

Denne afholdelsesform betyder, at deltagerne med samme lærer/lærere i samme lokale, deltager i forskellige uddannelser eller kursusforløb inden for samme område eller beslægtede områder.

Deltagerne kan optages successivt, når der er ledige pladser, og når det passer bedst ind i virksomhedens planlægning. Deltagerne kan afslutte undervisningen, når uddannelsens mål er nået, også hvis uddannelsens mål er nået inden udløb af den vejledende maksimale varighed.

8. Fjernundervisning

Undervisning defineres som fjernundervisning, når mindre end 50% af den samlede undervisning er tilrettelagt som tilstedeværelsesundervisning.

Det betyder, at en arbejdsmarkedsuddannelse betragtes afholdt som almindelig undervisning, når 50% eller mere af den samlede undervisningstid er tilrettelagt som tilstedeværelsesundervisning.

For arbejdsmarkedsuddannelser, der afholdes som fjernundervisning, gælder særlige vilkår vedrørende udbetaling af takster og VEU-godtgørelse.

Ved fjernundervisning skal uddannelsesinstitutionen påse, at det af undervisningsmaterialet tydeligt fremgår, hvad uddannelsens mål er, og hvorledes læren bedømmes, at en deltager har nået uddannelsens mål.

9. Virksomhedsforlagt undervisning

Undervisningen kan forlægges til en virksomhed og gennemføres dér med skolens lærere, eventuelt på virksomhedens udstyr. Virksomhedsforlagt undervisning kan f.eks. aftales, når en virksomhed ønsker, at medarbejderne uddannes nogle timer i løbet af arbejdsdagen, eller hvor det har relevans, at der i undervisningen anvendes det udstyr, som bruges i virksomhedens produktion.

Ved virksomhedsforlagt undervisning, og især hvis alle deltagere er fra samme virksomhed, skal uddannelsesinstitutionen være opmærksom på at tilrettelægge undervisningen således, at deltagerne når uddannelsens mål, og således at cases eller lignende fra virksomheden alene anvendes eksemplarisk i forhold til arbejdsmarkedsuddannelsens eller enkeltfagets mål. Bemærkningerne til Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. fastslår således, at uddannelsesaktiviteterne skal "bevare et alment relevant uddannelsesindhold og ikke må få karakter af konsulenthjælp rettet mod den enkelte virksomheds forudsætninger".

Ved virksomhedsforlagt undervisning skal uddannelsesinstitutionen sikre, at nødvendige teori- og værkstedslokaler, udstyr og materialer stilles til rådighed.

Ved virksomhedsforlagt undervisning er det – som altid ved udbud af arbejdsmarkedsuddannelse - en betingelse, at uddannelsen udbydes åbent. Ved åbent udbud forstås, at uddannelsen skal være åben for adgang, til den er “fyldt” op, og herefter skal der ske henvisning til venteliste. Der kan ikke gives afslag på optag til en arbejdsmarkedsuddannelse med den begrundelse, at uddannelsen er forbeholdt et bestemt firma. Der skal ske en indberetning til VIDAR efter reglerne herom. Se opslaget om VIDAR.

10. E-læring og it-støttet undervisning

I AMU betragtes e-læring oftest som synonymt med fjernundervisning, mens it-støttet undervisning kan forekomme ved alle tilrettelæggelsesformer.

11. Gennemførelse

Med undervisningens gennemførelse sigtes f.eks. til, at undervisningen kan gennemføres med udgangspunkt i forskellige materialer (f.eks. zink eller kobber), eller at undervisningen skal gennemføres med en værkstedslærer af hensyn til sikkerheden, når der indgår farligt udstyr i undervisningen.

12. Tilrettelæggelse og afholdelse af enkeltfag

Hvis der indgår enkeltfag i undervisningen, skal den relevante bekendtgørelses bestemmelser for enkeltfaget følges. Se opslaget: Enkeltfag.

13. Henvisninger

Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2

L 73 Forslag til lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. fremsat 6. november 2002. Almindelige bemærkninger

Meddelelse nr. 2/2004 om VEU-godtgørelse (fjernundervisning).

16. Udbud og markedsføring

1. Godkendelse til udbud

Det er undervisningsministeren, der giver godkendelse til at udbyde arbejdsmarkedsuddannelser optaget i fælles kompetencebeskrivelse.

En udbudsgodkendelse til arbejdsmarkedsuddannelser sker med baggrund i § 16 i Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. Ifølge denne bestemmelse kan der gives udbudsgodkendelse til offentlige og private uddannelsesinstitutioner til udbud af arbejdsmarkedsuddannelser i en (eller flere) fælles kompetencebeskrivelser. Begrebet "uddannelsesinstitution" er med baggrund i bemærkninger til AMU lovforslaget (L 73) defineret således, at der skal være tale om en juridisk enhed med egen administration, som har åbent i dagtimerne. Herudover skal institutionen have et fast tilknyttet lærerkorps, have opbygget et fagligt lærer- og uddannelsesmiljø, have en leder, som forestår den daglige drift og have råderet over relevant udstyr. Endvidere skal undervisningen kunne gennemføres i egnede lokaler/bygninger.

En udbudsgodkendelse til en fælles kompetencebeskrivelse omfatter alle arbejdsmarkedsuddannelser, som er optaget i kompetencebeskrivelsen, samt de arbejdsmarkedsuddannelser som efterfølgende optages i kompetencebeskrivelsen.

En udbudsgodkendelse til en fælles kompetencebeskrivelse omfatter samtidig godkendelse til at udbyde individuel kompetenceafklaring (IKA) i forhold til uddannelserne i den pågældende fælles kompetencebeskrivelse.

I en fælles kompetencebeskrivelse kan der optages enkeltfag. Godkendelse til at udbyde enkeltfag følger institutionernes godkendelse til at udbyde de pågældende erhvervsrettede grunduddannelser.

Godkendelse til udbud inden for fælles kompetencebeskrivelser fastlægges normalt ved en udbudsrunde, og en sådan blev gennemført i 2003. Baggrunden herfor er, at de godkendte institutioner skal have mulighed for at indrette sig på et fastlagt udbudsbillede indtil næste runde, og der opereres således ikke med løbende indtag af nye udbydere.

Det er ikke en forudsætning for at blive godkendt til udbud inden for fælles kompetencebeskrivelser, at uddannelsesinstitutionen selv besidder samtlige faglige og pædagogiske forudsætninger for at udbyde alle arbejdsmarkedsuddannelserne i kompetencebeskrivelsen. Det vil i sådanne situationer være en betingelse, at institutionen indgår en samarbejdsaftale med én eller flere andre institutioner, så de tilsammen dækker kompetencebeskrivelsens kompetenceområder.

En udbudsgodkendelse kan tilbagekaldes.

En godkendt udbyder har pligt til at underrette undervisningsministeren, hvis forudsætningerne for en godkendelse ikke længere er til stede.

2. Udlagt undervisning

Som et element i udbuds-dækningen er der mulighed for, at en godkendt uddannelsesinstitution kan udlægge undervisningen til en anden uddannelsesinstitution, der er godkendt inden for arbejdsmarkedsuddannelserne eller de erhvervsrettede grunduddannelser, dvs. erhvervsuddannelser, grundlæggende social- og sundhedsuddannelse og uddannelsen til faglært landmand. Herudover skal den institution, der udlægges til, i forvejen være godkendt til aktiviteter inden for EVE-rammen.

Udlagt undervisning forudsætter, at den godkendte institution ved aftale med en anden uddannelsesinstitution overlader til denne at gennemføre en konkret uddannelse på den godkendte udbyders vegne og under dennes ansvar og opsyn.

En sådan udlægningsaftale skal have baggrund i et arbejdsmarkedspolitisk bestemt behov, f.eks. i forhold til henvendelser fra virksomheder.

Udlagt undervisning må ikke være til gene for andre godkendte uddannelsesinstitutioner på området.

Undervisningsministeriet skal ikke godkende udlagt undervisning af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag fra de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser optaget i fælles kompetencebeskrivelser. Den godkendte udbyder har pligt til på forhånd at registrere udlagt undervisning på hjemmesiden: 2004.efteruddannelse.dk, så udlægningen er synlig for omverdenen. Det er den institution, som gennemfører den udlagte undervisning, der indberetter aktiviteten og får udbetalt tilskuddet direkte fra ministeriet.

3. Markedsføring

Uddannelsesinstitutionerne skal – ved udbud af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag og ved fastsættelse af vilkår for deltagelse og betaling – overholde principperne for god markedsføringskik.

Markedsføring af arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag skal ske i forhold til den målgruppe, som uddannelsen er udviklet til, og i forhold til uddannelsens mål.

Markedsføringen må ikke gennem valg af ord, billeder eller medium sigte mod anvendelse i en ikke-arbejdsmarkedsmæssig sammenhæng eller i øvrigt være egnet til at vildlede om uddannelsesaktivitetens mål og indhold.

4. Udbudspolitik og udlicitering

Institutioner, der har godkendelse til udbud, må gerne udlicitere undervisningsopgaver i forbindelse med arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag til private og andre. Opgaver som f.eks. optagelse og afholdelse af prøver kan dog ikke udliciteres.

Ved udlicitering er det fortsat den godkendte institution, som er ansvarlig for og fører tilsyn med, at udbuddet lever op til lovgivningens krav, herunder til den forudsatte kvalitet.

For i højere grad at inddrage private udbydere i undervisningsopgaverne i forbindelse med arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag er bestyrelserne for institutioner for erhvervsrettet uddannelse blevet pålagt at udarbejde en årlig udbudspolitik på området, som bl.a. indebærer, at institutionerne skal gennemgå deres uddannelsesudbud med henblik på afklaring af, hvad der er egnet til udlisning.

Herunder skal institutionernes vedtagne udbudspolitik indeholde følgende to hovedelementer:

- En politik for, hvordan institutionen vil afdække de regionale og lokale uddannelsesbehov på området for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveau, og
- En politik for, hvordan institutionen i prioritetsorden vil imødekomme behovene inden for rammerne af "aftalemodellen".

Den samlede udbudspolitik skal være grundlaget for institutionens konkrete beslutninger om prioritering af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse målrettet efterspørgselen og behovet i det område, institutionen servicerer, og udbudspolitikken skal lægges på institutionens hjemmeside for at give optimal åbenhed over for interessenter i regionen. Eksistensen af en udbudspolitik er et vilkår for godkendelsen til at udbyde uddannelser indenfor EVE-rammen.

5. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 5
Lovbekendtgørelse nr. 956 af 28. november 2003. Bekendtgørelse af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Bekendtgørelse nr. 243 af 1. april 2004 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 2 og 5

Bekendtgørelse nr. 1020 af 10. december 2003 om informationssystemet for voksenuddannelser (VIDAR).

17. Uddannelsesbevis for arbejdsmarkedsuddannelser

Et uddannelsesbevis er uddannelsesinstitutionens attestation af, at en deltager har nået målet med en arbejdsmarkedsuddannelse.

1. Forudsætninger for uddannelsesinstitutionens udstedelse af uddannelsesbevis

- Uddannelsesinstitutionen skal være godkendt til at udbyde den pågældende arbejdsmarkedsuddannelse
- Uddannelsesinstitutionen skal foretage en bedømmelse af, om deltageren har nået arbejdsmarkedsuddannelsens mål.

Udstedelse af uddannelsesbevis kan ikke foretages alene på grundlag af deltagerens tilstedeværelse i undervisningen.

2. Bevistekster

Bevistekster indskrives som et selvstændigt opslag under en arbejdsmarkedsuddannelse i 2004.efteruddannelse.dk.

Bevistekster er som udgangspunkt identiske med indholdet i arbejdsmarkedsuddannelsens handlingsorienterede mål. Af hensyn til at bevistekster skal kunne udskrives af de elektroniske systemer, kan det være nødvendigt at tilpasse bevisteksten til de formkrav, der er en forudsætning for udskrivning gennem (cøsa og easy) systemet. Formkrav fremgår af opslag i vejledning til bevistekster i 2004.efteruddannelse.dk.

3. Certifikater

En eller flere arbejdsmarkedsuddannelser kan danne grundlag for udstedelse af myndighedscertifikater eller branchecertifikater.

For at deltagelse i en eller flere arbejdsmarkedsuddannelser kan føre frem til udstedelsen af et myndighedscertifikat, er det en forudsætning, at der eksisterer en aftale mellem Undervisningsministeriet og den pågældende myndighed, som ønsker udøvelsen af en bestemt jobfunktion i en fælles kompetencebeskrivelse gjort betinget af, at medarbejderen har gennemført et bestemt uddannelsesforløb.

Efter at der er gennemført en uddannelse, der kan føre til udstedelsen af et certifikat, kan certifikatudstedelsen enten foretages af uddannelsesinstitutionen gennem udskrivning af certifikatet, eller ved at deltageren ombytter et eller flere arbejdsmarkedsuddannelsesbevis(er) og/eller enkeltfagsbevis(er) hos de certifikatudstedende myndigheder eller organisationer. Proceduren er i hvert enkelt tilfælde aftalt mellem Undervisningsministeriet og de pågældende myndigheder eller organisationer.

For indholdet i certifikattekster, hvor certifikaterne udstedes af en uddannel-

sesinstitution, gælder som ved bevistekster, at indholdet som hovedregel skal svare til indholdet i arbejdsmarkedsuddannelsens handlingsorienterede målformulering. Uddateringsystemernes formkrav kan dog gøre det nødvendigt at forkorte i den handlingsorienterede målformulerings tekst.

Det kan endvidere aftales, at en certifikattekst indeholder andre oplysninger, end hvad der fremgår af den handlingsorienterede målformulering, f.eks. henvisning til andre gennemførte arbejdsmarkedsuddannelser.

4. Enkeltfag

Udskrivning af uddannelsesbevis for deltagelse i enkeltfag, der indgår i en fælles kompetencebeskrivelse, følger bestemmelserne for udskrivning af beviser for deltagelse i enkeltfag i almindelighed. Se opslaget: Enkeltfag.

5. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 4
Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser, kapitel 2.

18. Varighed

For hver arbejdsmarkedsuddannelse fastsættes en vejledende maksimal varighed. Den vejledende maksimale varighed skal afspejle uddannelsens mål og målgruppens forudsætninger.

Vejledende maksimal varighed betyder, at uddannelsen kan gennemføres med en længere varighed, men denne vil ikke udløse tilskud eller godtgørelse. Dette er dog med undtagelse af særlige uddannelsesforløb for flygtninge/indvandrere. Se opslaget: Flygtninge og indvandrere i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Den vejledende maksimale varighed kan ligeledes afkortes af uddannelsesinstitutionen på baggrund af en vurdering af den enkelte deltagers forudsætninger. Afkortning af varighed forudsætter, at deltageren når arbejdsmarkedsuddannelsens mål på kortere tid end den angivne maksimale varighed. Afkortning af varighed sker i forhold til den enkelte deltager og hans/hendes forudsætninger og mulighed for at nå uddannelsesmålet. Afkortning af varighed vil således ikke være aktuel i forhold til hele hold.

Varigheden angives som hovedregel i hele eller halve dage

Den vejledende maksimale varighed angiver det maksimale antal dage, eller dele af dage, hvortil en uddannelsesinstitution kan indberette ansøgning om taxametertilskud i forbindelse med en konkret arbejdsmarkedsuddannelse.

Videre er den vejledende maksimale varighed bestemmende for det antal dage, eller dele af dage, hvortil der til en deltager kan udbetales VEU-godtgørelse.

Den maksimale vejledende varighed gældende for en af Undervisningsministeriet godkendt arbejdsmarkedsuddannelse, kan ikke ændres. Ændringer forudsætter, at der oprettes en ny arbejdsmarkedsuddannelse.

Som hovedregel kan der ikke tænkes udviklet arbejdsmarkedsuddannelse med kortere varighed end en dag.

En undervisningsdags varighed forventes gennemsnitlig at være på 7,4 timer, som kan gennemføres med mellem 6 og 8 lektioner, alt efter lokale aftaler på uddannelsesinstitutionen. Undervisningsdagens varighed er udregnet på baggrund af en 37 timers arbejdsuge.

En uddannelsesinstitution kan vælge at gennemføre undervisningen med flere lektioner end de ovenfor nævnte 6 - 8 lektioner på en undervisningsdag. For eksempel kan det ved internatundervisning være hensigtsmæssigt at gennemføre undervisningen med 12 lektioner på en undervisningsdag. Uddannelsesinstitutionen kan i dette tilfælde indberette 1,5 dag som grundlag for taksametertilskud, men der vil blive givet VEU-godtgørelse svarende til 1 dag svarende til 7,4 timer.

Med hensyn til enkeltfags varighed, se opslaget: Enkeltfag.

1. Henvisninger

Lov nr. 446 af 10. juni 2003 om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., kapitel 4.
Bekendtgørelse nr. 802 af 22. september 2003 om fælles kompetencebeskrivelser for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse og om arbejdsmarkedsuddannelser kapitel 2.

19. VIDAR

VIDAR.dk er Undervisningsministeriets database med informationer om alle offentlige voksenuddannelser. VIDAR dækker både beskrivelser af uddannelsesmål (VIDAR-tekster) i 2004.efteruddannelse.dk, som udarbejdes af efteruddannelsesudvalgene, og uddannelsesinstitutionernes indberetning af aktuelle hold til VIDAR.

VIDAR henvender sig både til vejledere, uddannelseskonsulenter og borgere, som ønsker information om efter- og videreuddannelse.

Udover informationer om arbejdsmarkedsuddannelserne indeholder VIDAR oplysninger om alle offentlige voksenuddannelser spændende fra specialundervisning over grunduddannelser for voksne til masteruddannelser. Der er i alt ca. 55.000 dokumenter i databasen, hvilket stiller store krav til databasens struktur, søgeindgange og ikke mindst brugervenligheden. Der er derfor vigtigt, at arbejdsmarkedsuddannelserne bliver beskrevet præcist, kort og målrettet til brugere.

VIDAR har ca. 2000 brugere med omkring 60.000 hits om dagen.

VIDAR-tekster

Inddatering af VIDAR-teksten i 2004.efteruddannelse er en forudsætning for godkendelse af en arbejdsmarkedsuddannelse. Efteruddannelsesudvalgene inddaterer VIDAR-teksterne i 2004.efteruddannelse.dk efter de skabeloner, som er beskrevet i vejledningen på indberetningssiden.

Uddannelsesinstitutionernes indberetning til VIDAR

Uddannelsesinstitutionerne har pligt til at indberette planlagte hold til VIDAR. Dette gælder såvel arbejdsmarkedsuddannelser som enkeltfag optaget i fælles kompetencebeskrivelser. Indberetningen er en tilskudsbetingelse.

Fristen for at indberette hold til VIDAR er "samtidig med anden annoncering", hvilket i praksis betyder, at et hold skal være indberettet til VIDAR samtidig med, at det publiceres på uddannelsesinstitutionens egen hjemmeside, trykkes i kataloger eller på anden måde annonceres offentligt. Hvis uddannelsesinstitutionen ikke annoncerer holdet andre steder end i VIDAR, er fristen for annoncering "senest 4 uger før kursusstart. Øvrige retningslinier for indberetning kan læses på www.udbyder.VIDAR.dk.

For at sikre at brugerne på VIDAR har en reel mulighed for at planlægge uddannelsesforløb, er det vigtigt at de aktuelle kursusinformationer bliver offentliggjort så tidligt som muligt.

Indberetningen kan enten foretages via fil fra uddannelsesinstitutionernes administrative systemer, primært easy-a, eller via indberetningsformular på www.udbyder.VIDAR.dk.

Spørgsmål vedr. indberetning, kursusbeskrivelser og lignende kan rettes til VIDAR-redaktionen.

1. Henvisninger

Bekendtgørelse nr. 1020 af 10. december 2003 om informationssystemet for voksenuddannelser (VIDAR)

Bekendtgørelse nr. 243 af 1. april 2004 om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser, m.v. kapitel 5.

I denne serie udsender

Uddannelsesstyrelsen publikationer med baggrundsorientering om lovgivningen, uddannelser og enkelte fag samt vejledninger om god praksis mv. Håndbøgerne er rettet mod uddannelsernes drift.

I 2003 og 2004 er følgende udkommet eller under udgivelse i serien:

2003:

- Nr. 1 – 2003: Typografi og læselighed - på skærm og papir. Bruger Vejledning til skrifttypen Union (UVM) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 2 – 2003: Bruger Vejledning til MultiMedie Engelsk. Tegnsprogsstøttet undervisningsmateriale til engelsk inden for træfagene for elever med hørevanskeligheder og andre vanskeligheder under erhvervsuddannelse (UVM) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 3 – 2003: Projekt, case, opgave – hvad er projektarbejde i eud? En håndbog (UVM 7-360) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 4 – 2003: Bruger Vejledning til Smedeuuddannelsen. Tegnsprogsstøttet undervisningsmateriale til Smedeuuddannelsen for elever med høre-, læse- og andre vanskeligheder under erhvervsuddannelse (UVM) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 5 – 2003: Bruger Vejledning til Skærmbaseret Svendeprøve. Prøveforberedende undervisningsmateriale til elever med læsevanskeligheder og andre vanskeligheder under erhvervsuddannelse mv. (UVM) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 6 – 2003: Manual for tilsyn med undervisning i dagbehandlingstilbud samt på opholdssteder og døgninstitutioner (UVM 0121) (Grundskolen)
- Nr. 7 – 2003: Kontaktlærerens værkstøjskasse (UVM) (Internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 8 – 2003: Evaluering af de personlige kompetencer i sosu – de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser (UVM 0124) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 9 – 2003: Fælles Mål : Faghæfte 1 : Dansk (UVM 5-431) (Grundskolen)
- Nr. 10 – 2003: Fælles Mål : Faghæfte 12 : Matematik (UVM 5-432) (Grundskolen)
- Nr. 11 – 2003: Fælles Mål : Faghæfte 24 : Elevernes alsidige personlige udvikling (UVM 5-434) (Grundskolen)
- Nr. 12 – 2003: Fælles Mål : Faghæfte 25 : Børnehaveklassen (UVM 5-433) (Grundskolen)
- Nr. 13 – 2003: Vejledningsreformen – kort fortalt (UVM 0126) (Uddannelsesområderne)
- Nr. 14 – 2003: Råd og vink om afskrift og plagiat ved projektarbejde på htx (Internetpublikation) (Erhvervsgymnasiale uddannelser)
- Nr. 15 – 2003: Orientering om folkeskolens afsluttende prøver 2004 (UVM 5-435) (Grundskolen)
- Nr. 16 – 2003: Prøver, Evaluering, undervisning. En samlet evaluering af folkeskolens afsluttende prøver maj-juni 2003 (UVM 5-436) (Grundskolen)
- Nr. 17 – 2003: AMU under forandring – om reformen fra 2004 (UVM 0131) (Arbejdsmarkedsuddannelser)
- Nr. 18 – 2003: Råd og vink om afsætning på hhx (Internetpublikation) (Erhvervsgymnasiale uddannelser)

2004:

- Nr. 1-2004: Fælles Mål : Faghæfte 2 : Engelsk (UVM 5-438) (Grundskolen)
- Nr. 2-2004: Fælles Mål : Faghæfte 3 : Kristendomskundskab (UVM 5-439) (Grundskolen)
- Nr. 3-2004: Fælles Mål : Faghæfte 4 : Historie (UVM 5-440) (Grundskolen)
- Nr. 4-2004: Fælles Mål : Faghæfte 5 : Samfundsfag (UVM 5-441) (Grundskolen)
- Nr. 5-2004: Fælles Mål : Faghæfte 6 : Idræt (UVM 5-442) (Grundskolen)
- Nr. 6-2004: Fælles Mål : Faghæfte 7 : Musik (UVM 5-443) (Grundskolen)
- Nr. 7-2004: Fælles Mål : Faghæfte 8 : Billedkunst (UVM 5-444) (Grundskolen)
- Nr. 8-2004: Fælles Mål : Faghæfte 9 : Håndarbejde (UVM 5-445) (Grundskolen)
- Nr. 9-2004: Fælles Mål : Faghæfte 10 : Sløjd (UVM 5-446) (Grundskolen)
- Nr. 10-2004: Fælles Mål : Faghæfte 11 : Hjemkundskab (UVM 5-447) (Grundskolen)
- Nr. 11-2004: Fælles Mål : Faghæfte 13 : Natur/teknik (UVM 5-448) (Grundskolen)
- Nr. 12-2004: Fælles Mål : Faghæfte 15 : Biologi (UVM 5-449) (Grundskolen)
- Nr. 13-2004: Fælles Mål : Faghæfte 16 : Fysik/kemi (UVM 5-450) (Grundskolen)
- Nr. 14-2004: Fælles Mål : Faghæfte 17 : Tysk (UVM 5-451) (Grundskolen)
- Nr. 15-2004: Fælles Mål : Faghæfte 18 : Fransk (UVM 5-452) (Grundskolen)
- Nr. 16-2004: Råd og vink om internationalisering hhx (Internetpublikation) (Erhvervsgymnasiale uddannelser)
- Nr. 17-2004: Fortællingen i vejledningen : Narrativ vejledning (UVM 7-361) (Erhvervsfaglige uddannelser m.fl.)
- Nr. 18-2004: Cafeteria og kantine, Multimedieordbog (UVM 13-001) (Arbejdsmarkedsuddannelser m.fl.)
- Nr. 19-2004: Rengøring, Multimedieordbog (UVM 13-002) (Arbejdsmarkedsuddannelser m.fl.)
- Nr. 20-2004: Metal, Multimedieordbog (UVM 13-003) (Arbejdsmarkedsuddannelser m.fl.)
- Nr. 21-2004: Vejledning på erhvervsskolerne efter vejledningsreformen (UVM) (Erhvervsfaglige uddannelser m.fl.)
- Nr. 22-2004: Fælles Mål : Faghæfte 14 : Geografi (UVM 5-459) (Grundskolen)
- Nr. 23-2004: Vejledning om fælles kompetencebeskrivelser, arbejdsmarkedsuddannelser og enkeltfag i fælles kompetencebeskrivelser (UVM 13-004) (Arbejdsmarkedsuddannelser)

Mange af publikationerne kan købes hos Undervisningsministeriets forlag eller hos boghandlere. Andre publikationer kan rekvireres mod betaling af et ekspeditionsgebyr. Internetpublikationerne kan frit downloades fra www.uvm.dk - til eget brug.

På UVM's websted - på adressen: <http://www.uvm.dk/katindex.htm> - findes en oversigt over hæfter i Uddannelsesstyrelsens publikationsserier udgivet i 1999, 2000, 2001, 2002 og 2003

AMU-reformen, som trådte i kraft 1. januar 2004, sigter på at skabe mere fleksible arbejdsmarkedsuddannelser, som – i et samspil med udvalgte enkeltfag – kan imødekomme virksomheders og medarbejders behov for målrettet praksisnær kompetenceudvikling, både på kort og på langt sigt.

Det nye AMU-koncept flytter fokus fra enkeltuddannelser til kompetenceudvikling inden for bredere jobområder på arbejdsmarkedet. Samlet udgør konceptet en ramme, der skal udfyldes af efteruddannelsesudvalg og uddannelsesinstitutioner ud fra de hensyn, der gælder for hvert enkelt uddannelsesområde, og ud fra de uddannelsesbehov, som virksomheder og medarbejdere har.

Vejledningen giver en samlet introduktion til det nye AMU-koncept med fælles kompetencebeskrivelser og til det elektroniske sagsbehandlingssystem "2004.efteruddannelse.dk". Derudover rummer vejledningen en række alfabetisk ordnede opslag, som hver især beskriver et afgrænset emne vedrørende udvikling af fælles kompetencebeskrivelser og arbejdsmarkedsuddannelser og vedrørende rammerne for tilrettelæggelse og udbud af de uddannelser, der er knyttet til de fælles kompetencebeskrivelser.

Vejledningen er tænkt som en opslagsbog til ledelser og lærere på uddannelsesinstitutionerne samt til efteruddannelsesudvalgene. Ministeriet fortsætter dermed traditionen med udgivelse af "Den lille sorte" i forbindelse med større revisioner og nyudviklinger af AMU's mål og rammesystem.